

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta " " " " " 42—
za četiri leta " " " " " 21—
za en mesec " " " " " 7—
Za inozemstvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto " " " " " K 15—
za inozemstvo " " " " " 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrsta (30 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat " " " " " po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 99/9 mm K 4—
Poslano:
Enostopna pettivrsta K 3—
Inhaja vsak dan izvenemši po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo.
Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 349 na oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-her. 7583.

Prvih deset tisoč.

Danes, v dobi velikega boja proti ka-
pitalizmu, ki je hotel uničiti kmečko za-
družništvo s pomočjo svojih velebank, in-
dustrijskih velepodjetij, ter kmeta s po-
močjo trustov in kartelov gospodarsko za-
mrzniti, se je sijajno izkazala moč kmetove
organizacije, denarne in gospodarske za-
druge na eni ter močna politična organiza-
cija na drugi strani sta vsposobili kmeta,
da se je vzdržal in da se bo vzdržal. V
boju proti krivičnemu kapitalizmu pa kmet
ni bil osamljen, kakor je prej vedno bil
navezen le na svojo silo in moč. V tem
boju ga podpira krepko tudi moč organi-
ziranega proletarijata, delavstva, ki ga je
kapitalizem zamrznil. Moč kapitalizma še
ni strta, vendar že danes lahko rečemo,
da so dnevi kapitalistične nadvlade šteti
— povesod.

Po naši domovini hiti kmet trumoma
pod zastavo kmečkih zvez, hiti se organi-
zirati v enotno stanovsko organizacijo, ki
bo v zadnjem boju s kapitalizmom brez
dvoma izvajala uspeh. Toda premalo bi
bilo, zadovoljiti se s tem, da bo vržen ob-
la nasilni kapitalizem. Treba bo mesto
dosedanjega krivičnega družabnega reda
postaviti nov družabni red, ki bo slonel
na načelih pravičnosti, poštenja in krščan-
ske morale. Če se nam v bodoče ne po-
sreči postaviti teh načel v javnost, so bile
zaman vse dosedanje žrtve. Ena krivica bo
zamenjana z drugo in teptana pravica bo
neprenehoma klicala po maščevanju.

Naloga kmečkih zvez ni, postaviti
mestu diktature kapitalizma diktaturo
kmeta. Kmet, ki drži po konci državo, ji
daje davke ter s svojim znojem hrani vse
stanove, noče za se nič več, kakor le to,
da preneha vsaka krivica, ki se mu je go-
dila, da preneha vsako nasilje, ki je je ka-
pitalizem izvrševal nad drugimi. In prav
zato, ker je ta rešitev mogoča le na teme-
lju krščanske morale, poudarja kmet v
svojih kmečkih zvezah veliko odredljivo na-
čelo krščanskega bratstva.

Veselo se giblje danes po domovini
naš kmet. Deset tisoč organiziranih kme-
tov je na delu, da združijo v svojem ta-
boru vse stanovske tovariše na našem ju-
gu. Deset tisoč kmetov je do danes orga-
niziranih v kmečkih zvezah, najboljši po-
rok, da se kmet tudi danes zaveda, kako
ga more rešiti le močna organizacija. Ni
več daleč čas, ko bo zadnji slovenski kmet,
ki se zaveda, da je treba postaviti člove-
ško družbo na nov, zdrav, trajen temelj,
organiziran v kmečkih zvezah. Tedaj bo
slovenski kmet predstavljal ogromno moč
in pritegnil v to organizirano silo tudi svo-
je tovariše iz Hrvaške in Srbije. Preko te

kmečke armade ne bo prišla nobena, še
tako silna povodenj.

Kmet noče nikomur vsiljevati svoje
volje, toda prav tako odločno odklanja, da
bi mu kdorkoli vsiljeval tujo voljo. Po ce-
lem svetu se dviga klic: Diktatura prole-
tarijata! Diktatura enega stanu proti vsem
drugim! Nadvlada enega nad vsemi! Kmet
je v svoji zgodovini dovoljkrat okušal dik-
taturu drugih na svojih plečih. Proti tej
diktaturi se je kmet boril skozi stoletja,
proti diktaturi kapitalistov se bori še dan-
es, a ne zato, da bi eno nasilje zamenil
z drugim! Zato ima številka 10.000 v orga-
nizaciji kmečkih zvez posebno danes svoj
izraziti pomen. Vse kar je poštenega in
klenega v našem kmetu, se bo združilo po
vzgladu prvih deset tisoč, ne da diktirajo
svojo voljo, marveč da branijo svojo pravo-
vico ter s pomočjo organizacij vseh osta-
lih strank, ki temelje na načelu krščanske
pravice, ustvarijo nov pravičen red, novo
krščansko družbo!

Prvih deset tisoč kmetov koraka!

Ponesrečena revo- lucija.

Teden med 10. in 17. novembrom
1918 je bil za Holandsko zelo kritičen
čas. Država je stala tik pred revolucijo.
Dne 11. novembra je voditelj socialistične
stranke Troelstra na delavski skupščini v
Rotterdamu napovedal bližajoči se pre-
obrat z besedami: »Delavski sloj Nizo-
zemske posega sedaj po politični moči. Ti,
meščanstvo, čutiš sedaj, da je delavski
sloj postal sila, ki ne vprašuje, ne prosi,
marveč zahteva, ki se mora sama vposta-
viti kot najvišja moč. To zahteva zgodo-
vina, prej ali slej.« Na istem shodu je dru-
gi socialistični vodja, Heijkoop, dejal:
»Ali med posedujočimi sloji res kdo mi-
sli, da se bo revolucija v Zevenaar, na
naši meji, obrnila? Revolucija mora skozi,
Zevenaar bo prekoračila, toda v Rotter-
dam pride gotovo. Jaz vem, da bo Troel-
stra jutri ob 1. uri popoldne v državnem
zboru spregovoril besedo za revolucijo,
preko poslovnika in dnevnega reda...«

V častniških krogih je vladalo trdno
prepričanje, da je velik del vojakov prev-
zet boljševiškega duha, ki je obhajal
svoje zmagoslavje v Rusiji, najbližji bližini
Nizozemske. Ruski denar je potekal v mi-
lijonih v žepu najetih revolucionarnih agi-
tatorjev in iz njihovih rok med zbegani in
nemirni proletarijat. Razumljivo je tedaj,
da se je vsega ljudstva polastilo prepri-
čanje: »Revolucijo bodo napravili!« Ljud-
ske množice so bile negotove in neodloč-

ne in nevarnost je bila tem večja, ker
nihče ni vedel, kaj bi bilo treba storiti v
odločilni uri.

Tako je bilo razpoloženje do pozne
noči dne 12. novembra. Naslednji dan pa
so se razmere popolnoma spremenile.
Revolucija je bila napovedana za 16. no-
vembra, toda državnozbornske seje dne 14.
in 15. so dokazale, da je nemogoča, da je
ne bo. Tu se je Troelstra dne 14. novem-
bra opravičeval, da nikoli ni dejal, da se
hoče polastiti državne moči. Naslednji dan
je »obolel« in njega somišljenik je branil
v državnem zboru njegovo napoved revo-
lucije na delavskem shodu z izgovorom,
da se je Troelstra nejasno izražal, ker ni
mogel brati svojega govora, kakor je nje-
gova navada, marveč ga je moral govoriti
na pamet. Izgovor je bil tako neroden, da
ga je levič. soc. Wijnkoop zavrnil z ostro
besedo: »Kakšen bedak! Še pretekli teden
je Troelstra pri nas poizvedoval, kak-
šno stališče zavzemamo glede porabe sile,
sedaj pa se je ustrašil meščanstva, se je
potuhnil in je nastopil proti nam.« In ko
je Troelstra zopet »ozdravel«, je izjavil:
»Kot poštenjak moram priznati, da nisem
prav ocenil razmerja moči. Morda je za
človeka, ki je na mojem mestu, neodpust-
ljivo, če se moti v taki točki, toda tega
dejstva ne morem utajiti in ga nočem! Na
mojem mestu se moč kaj lahko precenju-
je. V presoji tempa, s katerim se vrše re-
forme, so se motili tudi največji voditelji,
Marx, Engels in Bebel.«

Revolucija je torej zamrla v zametku.
Kako se je to zgodilo?

Že 8. novembra, ko so se čutili prvi
znaki revolucionarnega nemira, je na ne-
kem shodu zaklical delavski voditelj Bo-
mans katoliškim delavcem v Utrechtu:
»Ali se smemo brezpogojno zanesiti na
vas?« Odgovorili so mu: »Brezpogojno!
Mi smo se vedno zanašali na vas, sedaj
se zanesite vi na nas!« Začela se je mo-
bilizacija ljudstva. Strokovna zveza (Vak-
bureau), ki zastopa več kot stotisoč orga-
niziranih delavcev, je osnovala poseben
»delovni odbor«. Začela se je izredno živa
propaganda v mestih in na deželi, dne 13.
novembra — tisti kritični dan, ko se je
položaj spremenil — se je vršilo zvečer
več velikanskih protirevolucionarnih sho-
dov, moč se je krepila, strah je izginjal.
Isti dan se je razposlal oklic v 1.200.000
izvodih po deželi, čez dva dni drugi v
istem številu izvodov. Delavske organiza-
cije so izvolile iz sebe varnostno stražo,
razdelilo se je orožje in v najkrajšem času
so bile občinske oblasti, od največje do
najmanjše, zastražene po katoliških delav-
cih. Liberalno uradništvo se je z veseljem
vdalo delavskemu varstvu in izključno de-

lavski prapor — kakor so delavci od vse-
ga početka zahtevali — je vihral povsod.

Tako je prišlo do prizorov, ki bi si
jih »gospoda« prej pač ne bila mogla mi-
sliti. K županu je na primer prišel ba-
ron A. ali tovarnar B. in je ves preplašen
izpraševal, kaj naj se stori. Župan mu je
odgovoril, da so že vse potrebno ukrenili
katoliški delavci. Toda baron A. ali to-
varnar B. bi tudi rad pomagal! Tedaj mo-
ra pač k delavcem, mu je pojasnil župan.
In tako so v pozni nočni uri ropotali od-
lični avtomobili z nenavadnimi potniki v
delavska predmestja, kamor prej še nikoli
niso bili zašli, so obstajali pred delavski-
mi stanovanji in gospodje so izstopali ter
pohleвно trkali na vrata delavskih sob.
Dobro, če hočete sodelovati, so jim odgo-
varjali delavci, vas sprejememo, toda pod-
rediti se morate v vsem naši organizaciji.
In gospodje so se, radi ali neradi, vdali.

Tako je prišel Troelstra do prepriča-
nja, da je precenil revolucionarno moč. S
trdno, zvesto, disciplinirano organizacijo
so delavci odvrnili revolucijo, zabranili me-
ščansko vojsko, preprečili poboje, lakoto,
uničevanje narodnega premoženja, podiv-
janost, nasilje in vse ostalo gorje, ki se
druži z revolucijo.

Konzul Schwegel:

Problem miropne kon- ference.

II.

Pariz, 26. marca.

Prav težko bo sestaviti finančije
pogoje. Francoski budget, o katerem je
ravnokar razpravljala zbornica, izkazuje
primanjkljaj 560 milijonov funtov šterlin-
gov in cela dežela odklanja misel, da bi
nosil te posledice in bremena vojske fran-
coski narod, ki je vrhutega omejen v zmō-
nosti zaslužka vsled velikih izgub na člo-
veškem materialu in vsled skrajno brez-
obzirnega uničenja svojih najbolj produk-
tivnih krajev po nemških četah, medtem
ko je ohranil nemški narod svojo deželo in
svoja industrijska središča nepoškodova-
na, jih opremil vrhutega še s stroji, vzeti-
mi sovražnikom, in ker bo imel v kratkem
času delavno narodno silo, ki bo po številu
dvakrat večja kakor ona Francije. Franco-
ski predlog gre za tem, da združijo ali-
iranci vse svoje vojne stroške na ljudeh
in materialu in jih potem sorazmerno
razdele, pri čemur naj bi se vknjižilo
dejstvo, da je imela Francija 25 mrtvih
na 20 mrtvih Angležev in enega mrtvega
Amerikanca, kakor tudi razdejanje fran-

LISTEK.

Kosilo z neznancem.

(Rakosi Viktor — Nenad Vojvodič.)

Presneto bi se motil, kdor bi mislil, da
gre tu za matematično operacijo, kakor na
primer za enačbo z eno, dvema ali tremi
neznanimi. Pa tudi tisti bi bil v zmoti, kdor
bi menil, da bode to prav navaden prizor
iz gostilnice, kjer sedi kak neznanec ter
pije pivo. Nikakor ne, to ni niti prizor iz
gostilnice, niti drug navaden prizor.

Kraj dejanja: preprosto, ali okusno
opremljena moja obednica, ki pa nikakor
ni velika, kar je le hvale vredno z ozirom
na moje razsežno sorodstvo. — Čas de-
janja: sedanjost, ob desetih dopoldne. Na
mizi stoji čajeva konvica, iz katere se ka-
di, slanina, krčka, pogača, kar je uprav pri-
šlo iz Ceglada od tašče za taščo. Kdo bi ji
ne bil hvaležen!

Ravno sem si zavihal rokava svoje
modre delavne bluze ter odprl kravec, da
bi se spravil na to, ko je zapel zvonček
ter se je prikazala služabnica, da bi nek
neznani gospod rad govoril z menoj.

Stopil sem v predsobo.

— Servus, Vitezslav! — je vzkliknil
tujec ter me objel.

— Servus! — sem zaklical jaz pa po-

novil objem. Ali za ta objem sem ga nare-
dil soodgovornega samega sebi. Prizna-
vam, da me je nagovor z Vitezslavom oma-
jal. Na piaristiski gimnaziji so me nazivali
tudi Zmagoslav, kjer sem bil to, kar Vik-
tor. Gospod ravnatelj Treutwein, komur
ni nikdar niti na misel prišlo pomažartiti
svoje ime, mi je očital moje krstno ime in
ga je nazivalo v Zmagoslava izpremenil. Pri-
sleč bo torej moj sošolec.

— Se me še spominjaš? — je povzel
tujec z iskrenim in tresočim se glasom.

— Kako, da ne! — sem na to mehko
pripomnil.

— No, torej. Prav za zlo bi ti bil vzel,
ko bi bil pozabil starega tovariša! Te mor-
da motim pri kosilu?

— Oh, prav nič ne, na, vzemi z mano.

— Prosim!

Odložil je palico, klobuk, suknjo, a jaz
sem se med tem odrekel vsem nadam, da
bi ga mogel spoznati, ali v duhu sem se na-
menil, da napnem ves svoj um, da bi iztu-
htal, kdo je. Zmislil sem si na vse svoje so-
šolce, ali tega obraza še svoj živ dan ni-
sem videl. Začnem torej s pravilnim iz-
praševanjem.

— Se še kaj spominjaš na stare, dobre
čase? — sem vprašal in primeknil bliže
stol.

— Kdo se ne bi spominjal na razkoš-
no študentovsko življenje! Karcer, guljenje
iz knjiž. pretepi, prepisovanje v šoli...

Založil si je velik kos slanine in umol-
knil.

— Ali se še spominjaš Ujvarija, ki zdaj
igra v Narodnem gledališču? Kako smo mu
dali goldinar, ko nas je bilo pol razreda
zaprtih, da bi nam kupil v desetminutnem
odmuru klobasic. Ali ravnatelj je stal pri
vratih, tako da ni mogel smukniti vun, am-
pak samo žemlj je nakupil od peka, ki je
imel pravico prodajati pred vrati. Kupil
je vsega vkup petinsedemdeset žemelj. K
vsej sreči je imela njegova suknja raztrgan
žep in tako je vse blago srečno spravil pod
podvlako... Jadrno je krenil spet nazaj v
razred. Ali prepozno; profesor je bil že
notri. Kar se odpro vrata in naš dragi Uj-
var je vstopil. Bil je obdan z žemljami ka-
kor bi imel krinolino... Komaj komaj se
prizine skoz vrata. Joj, zdaj pa ves razred
v smeh. Profesor ga je razbremenil in je
zaplenil celo zalogo. V zavodu so imeli na
to skoz štiri dni pri kosilu juho s krušnimi
cmolki.

Neznani moj součenec je bil kar viš-
njev od smeha. Navsezadnje je z velikim
trudom spravil doli kos slanine, se je še
enkrat zasmejal in rekel:

— Čudno... Docela sem pozabil na
ta dogodek, pa tudi na Ujvarija se nič več
ne spominjam!

Pri tem se je zagledal v gnjat in si je
izbral namah tri lepše odrezke. Kako je to,
da ima človek kakor gost zmeraj večjo

slast do jedi. Ali prijatelj gnjati še ni bil
toliko zaposlen z jedačo, ker je vmes pre-
cej govoril.

— Kaj se še spominjaš, ko so nam v
šesti šoli prepovedali kaditi cigarete, a
smo mi vseeno naprej pušili? Ondaj je stal
ravnatelj pred vrati in je čakal na nas.
Ako je prišel šestosolec, sedmosolec ali
osmošolec, je stopil predenj in mu velel:

— Dihnite v me!

Če je le začutil tabakov duh, pa je di-
jaka zaprl. Kaj nam je bilo storiti? Dolgo
nismo vedeli, kako bi? Že je pretila navar-
nost, da bomo primorani pustiti cigarete,
ko mi je padla v glavo nenavadna misel.
Zjutraj ob pol osmih sem zbral vse svoje
tovariše kadilce na določenem mestu in
tam smo vsi pojedli kos praznega kruha
s česnom. Potem smo jo mahnili v šolo.
Pri vratih je že čakal stari.

— Dihnite v me! — je pozval prva
krdelce.

Li dihal! So po vrsti vanj. Stari je delal
nekam čudne obraze, potegnil je robec iz
žepa, nastavljal ga pred usta, ali pri petnaj-
stem šolarju je ves nejevoljen zapustil svo-
jo postojanko ter jadrno izginil. Skoz tri
dni ni okusil kruha. Ali svojo opozicijo
proti kadilcem je opustil za vselej.

Gost se je smejal do solz, a jaz sem
se krohotal, da so se stene tresle. Ta je
bila pa dobra — ali slišal sem jo zdaj

coske posesti kot imetje, tako da bi bilo po predlogu prejšnjega ministrskega predsednika Ribota smatrati za odplačani oni dve milijardi dolarjev, katere je Amerika posodila. Skupno vsoto vojnih stroškov aliiranih in asociiranih narodov, približno 600 milijard frankov, naj bi plačala Nemčija v okroglo 40 letih po gotovem amortizacijskem načrtu, in sicer tako, da odplača letno okroglo 10 milijard frankov. Po prejšnjih publikacijah njenih lastnih državnih domnevanj, da bo to čisto dobro zmogla, če se ne bo oviralo njene temu namenu služeče produkcije. Po mnenju Francozov naj poseže tu vmes zveza narodov ter naj nadzoruje izpolnitev nemških obveznosti. To na predvojskino bazi slonečo cenitev nemške zmogljivosti presoja z druge strani za prihodnjo dobo zelo skeptično, češ da ji bodo z izgubo Alzacije Lorene in šlezije odvzeti veliki viri surovin za produkcijo, da se je posest Nemcev na inozemskih vrednostnih papirjih zmanjšala in da bo manjka velik del dohodkov iz trgovske paroplovbe. Ekspozitna komisija na konferenci je zaradi tega tudi že začela razpravljati o mnogo manjši številki, 8 milijard funtov šterlingov kot skupni odškodnini, ki jo naj plača Nemčija. Ta vsota, razdeljena na 40 let, bi dala z obrestmi vred 16 milijard. Po mnenju Amerikancev ne znašajo sredstva, ki jih imajo Nemci sedaj doma in v inozemstvu na razpolago za plačilo odškodnine, več kakor 2,4 milijarde funtov šterlingov, od tega se nahajajo v inozemstvu vrednosti v znesku 1,6 milijarde funtov šterlingov, ki sestoje iz trgovskih ladij, železnic, rudokopov v Alzaciji Loreni, iz železo- in premogokopov v saarski dolini, iz inozemskih efektov in iz vladne posesti v prejšnjih kolonijah. To premoženje bi bilo več ali manj na razpolago za takojšnjo likvidacijo, pri kateri bi se mogla priznati odškodninski zahtevam Francije in Belgije, potem Srbije in Rumunije gotova prioriteta. Tako bi ostalo še 800.000.000 funtov nepokritih, kateri znesek bi se lahko poravnal na podlagi preračuna o bodoči nemški trgovski bilanci iz iste s 60 milijoni funtov šterlingov letno v 12 letih. Nasproti temu ameriškemu naziranju zastopajo Francozi in deloma tudi Angleži mnogo dalekosežnejše zahteve za daljšo dobo. Francija ima največ materialnih izgub, Anglija, kolikor mogoče zvešta svoji solidni politiki vojnih financ iz prejšnjih časov, je pritegnila najbolj izmed vseh dežel davčno moč svojega naroda v svrhu plačila vojnih stroškov. Vsaj v enem delu nemške trgovske mornarice ima dobro poročstvo. Francija zahteva takojšnje naplato iz nemških zalog zlata ali drugih kapitalov, na primer strojev, Amerika noče pristati na predlog Ribota in se kratkoma odredi svojim 10 milijardam, katere je posodila aliirancem, ampak bi jih rada smatrala za posojila; tudi je proti načrtu, da se seštejejo vsi stroški skupaj, v kolikor so nastali pred njenim dejanskim vstopom v vojsko. Wilson želi tudi, da se pusti interaliirana komisija v Nemčiji le tako dolgo, dokler ne bo slednja izpolnila vojaških, ne pa tudi finančnih mirovnih pogojev. Združene države zahtevajo kot odškodnino za izgube na življenju in imetju svojih državljanov 1,1 milijarde funtov šterlingov, pri čemer cenijo vsako življenje, ki so ga Nemci protipravno uničili, na 5000 funtov šterlingov. Mene ta številka čudovito spominja na 200 do 1000 dolarjev (40 do 200 funtov šterlingov), kolikor se plača za naše izseljence, usmrčene v ameriški industriji po krivdi podjetnikov! Med vojno sekvistirane nemške trgovske ladje s 562.000 tonami in pa druga konfiscirana nemška posest služi Amerikancem v pokritje njihovih zahtev.

Ojunačena po prijaznejšem zadržanju

Združenih držav, je nemška vlada potom intervjuja v časopisu »Corriere della Sera« želela označiti svoje stališče k vprašanju odškodnin. Jamčiti hoče samo za poškodbe civilnega prebivalstva in zasebnega imetja in še to samo v slučaju, če te škode faktično ugotovi skupna komisija. Tako ugotovljena skupna vsota, ki pa ne sme presegati 20 milijard, naj se poravnava potom mednarodnega posojila, katero bi upravljala izključno samo Nemčija, in sicer v roku 20 let s pomočjo izvoza surovin in tovarniških izdelkov.

V zvezi z vprašanjem vojne odškodnine stoji vprašanje dvigovanja blokade Nemčije, ki se bo moralo izvršiti istočasno s sklepom preliminarne miru. Izpostavljati nevtralne države še nadalje pritisku blokade ni mogoče; če se jo pa vstavi proti nevtralcem, se jo vstavi s tem indirektno tudi proti Nemčiji. Tudi bi po končani blokadi prenehala naloga ententnih držav, preskrbovati Osrednjo Evropo z živili; obenem bi bila na ta način dana Nemčiji in nje zaveznikom možnost kompenzacije z izvozom za lastni uvoz živil in surovin. Vrhutega bi tak korak ne bil uspešen, dokler ni končno urejeno tudi vprašanje odškodnin, ker bi sicer izgubili edino sredstvo zoper odtegnitev nemškega kapitala v inozemstvo, ki bi se sicer na ta način oprostil plačila vojne odškodnine. O vprašanju, če in v koliko naj se dovoli Nemcem pristop na nevtralna in zaveznika tržišča, treba še razmotrivati. Na vsak način mora biti aliirani trgovcem, se preden dovolijo kredit, dana možnost presoje, v koliko bo obtežena nemška produkcija z odškodninskimi obveznostmi. Gre za to, čim največ iztisni iz Nemčije, ne da bi se s tem oslabil njena produktivna sila, katere nam jamči v bodoče za plačilo odškodnine. To je historija o kozuhu, ki naj se opere, a pri tem ne zmoči.

Iz tega je razvidna veličnost gospodarskih težkoč, ki se pojavljajo pri mirovnih pogajanjih in koliko bojazen povzroča Franciji in drugim evropskim narodom finančni vidiki mirovnega položaja. Amerika lahko gleda na ta položaj s sebično ravnodušnostjo. Čeprav jo je vojska mnogo stala in jo čakajo velike težkoče s produkcijo, ki je na mah oropana svojega cvetočega razvoja ter mora na drugi strani računati v bližnjem času samo na majhno sprejemno zmoglost svojega mirovnega izvoza za večino evropskih držav, ki so danes prisiljene k največjim omejitvam, je kljub temu v splošnem gospodarsko ogromno pridobila v vojski. Evropa je vsled vojske obubožala na ludeh in na kapitalu, Amerika pa je vojsko komaj občutila. Med tem ko je imela pred vojsko komaj omembe vredno trgovsko mornarico, ne mnogo večjo kakor Avstro-Ogrska, stoji danes, kar se tiče gradnje trgovskih ladij na enkrat na prvem mestu na svetu, med tem ko se je angleški delež zmanjšal od 75 na 25 odstotkov. V podobnem, morda celo še ugodnejšem položaju se nahajajo Japonci. Molče prisostvujejo mirovnim pogajanjem. Pri diskusijah o zvezi narodov je kot blisk razsvetlila obzorje daljnega vzhoda zahteva japonskih delegatov, naj sprejme zveza narodov določbo o popolni enakopravnosti državljanov vseh ligi pripadajočih dežel. Ta pravzaprav popolnoma razumljivi predlog bo takoj naletel na najhujši odpor v Avstraliji, zlasti pa v severni Ameriki, Kanadi, Kaliforniji in drugih državah na obali Tihoga oceana, kjer načne cel problem nasprotstva med Japonsko in Združenimi državami. Kalifornijski senator Phelan je takoj najodločnejše izjavil, da se o stvari sploh ne da razpravljati, ker bi njegovi rojaki niti trenutka ne trpeli priseljevanja Mongolov in gojitve rase bastardov iz križanja z belokožci. Spričo mnogih

odličnih lastnosti mongolskega plemena, iz katerega izvira tudi staro indijsko prebivalstvo Amerike (potniki to opažajo takoj zlasti pri Eskimo-Indijancih v zapadni Kanadi) in očitno vsaj v daljni preteklosti tudi ljudstva Evrope, ta velika antipatija Amerikancev pravzaprav ni popolnoma utemeljena, zlasti ko je istočasno opaziti, da se priseljevanju njim še bolj tujih židovskih, armenjskih in orijentaljskih plemen niti najmanj ne upirajo, morda vsled tega, ker je teh ekspanzija manj očitna. Te štitiijo židje, ti veliki zmagovalci svetovne vojske, kojih interese varujejo med vsemi narodi, zmagovalci in premaganci, v zvezi narodov in med imperijalisti, med konservativci in socialisti, v časopisu in na konferencah, lastni zastopniki, in kojih prizadevanja je iz osebnih interesov Wilson vedno podpiral.

K vsemu temu zavzema Anglija danes strogo rezervirano stališče. Kakor sicer tudi Francija, ni niti Anglija po zmagi nad Nemčijo nastopila triumfično, ampak mirno, skoro resignirano; to dejstvo se prijetno razlikuje od zmagovalnega krika Italijanov po njihovih dozdavnih zmagah, s katerimi skušajo očitno utemeljiti svoje pretirane zahteve v Jadranskem morju in v slovenskem ozemlju. Anglija se nahaja v težkem položaju, katerega dokazuje najbolj nekaj na prvi pogled tehničen detajl iz zadnjega časa. Angleška vlada je tekom vojske oficijelno podpirala devizne kurze in ni nikdar pripustila, da bi pal kurz šterlinga pod 4,76 dolara (normalno 4,86), z namenom izogniti se na ta način izgubam, ki bi jih sicer povzročila velikanška naročila municije in živil v Ameriki. Sedaj pa je sklenila opustiti drage podpore, morda tudi z namenom omejiti s padcem menjalnega kurza import in vzbuditi izvozno razpoloženje, kakršno povzročajo neugodni devizni kurzi. Takoj je padel kurz na 4,50 in še nižje. S tem so se podražila vsa živila in surovine, na katerih dovoz je Anglija navezana. Javni in zasebni izdatki so ogromno narasli, za letošni preliminarni budget znaša 1,5 milijarde funtov šterlingov, od katerih utegne biti kritih z davki 900 milijonov; 600 milijonov pa bo treba dobiti potom posojila. Za leto 1913—1914 so znašali izdatki samo 197 milijonov funtov šterlingov in v devetdesetih letih je povzročil finančni minister Hicks-Beach veliko senzacijo, ko je naznačil, da bo desletni prihodnji vojni budget višino 100 milijonov!

Samo za podpore brezposelnih treha tedensko 1.200.000 funtov šterlingov. Do sedaj komaj zadrževani štrajki v prometnih in premogovnih obratih, kateri streme za poddržavljenjem (nacionalizacijo) te vrste obratov, groze vdusiti gospodarsko življenje naroda; neprestano povziranje med ogroža konkurenčno zmoglost angleške trgovine, posebno tekstilnih izdelkov, železa in premoga. Južna Amerika, Skandinavi in dežele ob Sredozemskem morju so dobivale ameriški premog mnogo ceneje. Novo ustanovljena ameriška paroplovba bo Angleški po vojski nevaren konkurent. Vprašanje ohranitve in razširjenja inozemske trgovine pomenja za Anglijo vprašanje življenja ali smrti. Formulacija istega napram Nemčiji je spravila Anglijo na rob svetovne vojske.

Interpelacije jugoslovanskega kluba.

Zoper vojne dobičkarje.

Belgrad, 5. aprila.

Interpelacija poslancev Janeza Brodarja, Janeza Štrčina, Frana Piška, Frana Grafenauerja in to-

varšev na gospoda finančnega ministra glede takojšnje predložitve zakona o vojnih dobičkih se glasi:

Javno znano dejstvo je, da je mnogo ljudi tekom vojske napravilo ogromne dobičke z izdelovanjem in dobavo potrebščin za vojsko, z nakupovanjem in prodajo živil, blaga in usnja ter z drugimi raznovrstnimi, večkrat naravnost odušakimi spekulacijami.

Vsi ti ljudje so si zbrali ogromno premoženje brez pravega dela in lastne zasluge le vsled razmer, ki jih je ustvarila vojska, dočim so imeli drugi sloji istočasno samo trpljenje, pomanjkanje in žrtve od vojske. Njihove spekulacije so pomagale poslabšati sedanjo slabo vrednost denarja. Naravna pravičnost in obča korist terjata nujno, da ogromna bremena, ki jih radi vojske moramo nositi, pokrije država najprej z davkom na vojne dobičke.

Nevarnost pa obstoji, da bodo vojni dobičkarji znali zakriti večji del svojega plena. Zato mora država v tem oziru ukreniti takoj, kar treba.

Vprašamo tedaj gospoda finančnega ministra:

1. Ali je voljan, takoj predložiti narodnemu predstavništvu zakon o obdavčenju vojnih dobičkarjev?

2. Ali je že izvršil v ta namen potrebne priprave.

Preskrba gnojil in krmil.

Belgrad, 5. aprila.

Interpelacija poslancev Fr. Piška, Grafenauerja, Štrčina, Brodarja in tovaršev na gospoda ministra za poljedelstvo glede preskrbe umetnih gnojil in močnih krmil se glasi:

Med vojno se je zmanjšala produkcija kmetijskih pridelkov na slovenskem ozemlju povprečno za tretjino do polovico, to pa najbolj vsled pomanjkanja hlevskega in umetnega gnoja.

Hlevskega gnoja ni dovolj, ker je bivša državna uprava brezobzirno rekvirirala živino, tako, da je padlo število živine na tretjino normalnega stanja; s tem je padla tudi množina hlevskega gnoja, ki že v normalnih razmerah ni zadostovala in si je moral naš kmet nabavljati umetnega gnojila. V vojni dobi je izostal s časoma popolnoma dovoz umetnih gnojil, vsled česar je zemlja izčrpana. Potrebne torej ob pomanjkanju hlevskega gnoja tem večje množine umetnih gnojil.

Smatramo za brezpogojno potrebno, da se vsa pazljivost posveti produkciji umetnih gnojil na našem državnem ozemlju, in to ne le iz kmetijskih, temveč tudi iz državnogospodarskih vzrokov.

Vprašamo gospoda ministra za poljedelstvo:

1. Ali so g. ministru ti odnosi znani?

2. Ali je že ukrenil kaj, da se temu pomanjkanju odpomore trenutno z uvozom, za stalno pa z oskrbo produkcije na državnem ozemlju?

Meja na Koroškem.

Še vedno je veliko Slovencev tudi takih, ki se štejejo med razumnost, ki pa slovenske Koroške ne poznajo, oziroma jo podcenjujejo. Ko so se širile vesti, da zgubimo vsaj velik del Primorske, so se zgubili nekateri, češ, tam zgubimo naš zavedni narod, zato nam pa hočejo dati koroške nemškutarje in nazadnjake. Pri vsej velevažnosti Primorske pa Koroške ne smemo omalovaževati, zakaj ona je za Slovence velikanskega pomena. Zakaj prvič bo tudi Korošec postal dober Slovenec, kadar dobi enkrat narodno šolo, kot jo je Primorec užival do sedaj, drugič pa moramo vedeti, da je slovenska Koroška bogata zemlja. Tako z ozi-

prvič. Pri piaristih se kaj podobnega ni nikoli pripetilo.

Gost je pojedel pet listov gnjati, a na to se je spravil na kolač. Jojmene, kako so ginevali v tujcev goltanec! A meni se je zdelo, kakor bi vsak kolač, predno je izginil v globočinah večne teme, na mene pogledal in mi očital: Uboga tašča, ko bi bila to vedela!

Tedaj je vstopila v sobo moja žena. No, zdaj bom vsaj zvedel za ime ljubeznivega gosta.

— Oj, tu je moja ženka, — sem veselo vzkliknil, — glej, to je moj stari prijatelj in sošolec...

Tedaj sem spravil iz sebe posrečen, umetno narejen kašel ter neprestano kazal s prstom na tujca. Ta je planil pokoncu, se priklonil do mize, poljubil moji ženi roko, ali prestopil se ni, ampak je urno zavzel svoj prostor in se iznova spravil na kolače.

To je pa že nesramnost!

Vrnili smo se k doživljanju, ko smo študirali pravo. Pa tudi tukaj nismo mogli najti nobenih znakov skupnega življenja.

Zasukal sem pomenek na svoja študentovska leta na Dunaju in v Parizu, ali tudi tu se ni ničesar spominjal.

Zdaj je vstopil pismonoša s priporo-

čenim pismom, pri čemer me je glasno imenoval.

Tujcu je baš v tem hipu izginil v goltanec dvainvajseti kolač.

— Kaj niste Vi Vitezslav Krunčević? — je začudeno vprašal.

— Nisem Krunčević, nak!

— I kdo pa ste?

Povedal sem svoje ime.

— Oprostite, prosim, žrtev sem, žrtev obžalovanja vredne zmote. Koliko je številka na tej hiši?

— Enajst.

— To se strinja. A katera ulica je to?

— Aggtelečka.

— To se pa ne ujema. Vitezslav Krunčević stanuje v Telecki ulici. No, kaka neprijetna zmota!

— Kaj pravite — neprijetna?

Tujec je utihnil pa spravil pod streho še en kolač.

— Kaj niste nobenkrat hodili v reformirano gimnazijo?

— Ne. Zdeli ste se mi na prvi pogled takoj nekam neznan, a zdaj se je v resnici izkazalo, da se nisva še nikoli videla.

Vstal sem in pokimal kuharici, da pospravi z mize, saj me je že tako dosti stalo.

— Vi ste dober človek, — je povzel

tujec in mi stisnil roko, ali zakaj niste ničesar rekli?

Nasmehnil sem se posiljeno.

— Čujte, nedavno tega sem čital poročilo, da je imel predsednik Mac Kinley, ko je bil izvoljen za predsednika Združenih ameriških držav, 165.000 součencev, ki bi ga bili radi obiskali. Jaz vidim v obisku sošolcev znak slovesa... Tujec me je pogledal z iskrenim zavzetjem.

— Vi ste torej sloviti mož?

— Vsekakor sem pritegnil z mirno samozavestjo.

— Čestitam. Prav žal mi je, da nisva bila sošolca. In potem se je poslovil, ki mi je bil pojedel eno četrto kilograma slanina, pet odrezkov gnjati, triindvajset kolačev, izpil dve čaši čaja ter pokadil šest cigaret. Ko bi bil vsaj povedal, kdo je!

Salamonska razsodba.

Iz angleščine (Dickens, Christmas-Stories) prevel Al. Pen.

(Konec.)

Četrtri so sklenili, naj odloči postava, a ker je manjkalo oporišče za sodnijsko preiskavo, niso tudi s tem ničesar dosegli. Petič in zadnjič so opomnili oba očeta, seveda brezuspešno, že vsled tega,

ker nista o stvari prav ničesar vedela. Ostala je torej barbarska odločitev kapitana Gillopa, in vsled tega stojim sedaj tukaj kot reven mož, brez vinarja v žepu.

Da, jaz sem oni plešasti dojenček. Moja nenavadna teža je določila mojo usodo v življenju. Očetje in matere so obdržale otroke, ki jim jih je bil prisodil kapitan po svojem principu, ker niso mogli napraviti drugače. Mr. Smallchild, ki je bil drugače pameten mož, če ni imel morskolezni, je imel srečo; Simon Heavysides pa je še znatno pomnožil svojo družino in umrl v ubožnici.

Presodite sami — kakor bi rekel mr. Jolly — kako se je morala razviti prihodnost obeh na morju rojenih dečkov v poznejšem življenju. Jaz, plešasti dojenček, nisem že leta in leta ničesar slišal o onem kosmatem dojenčku. Baje je majhne postave, kot mr. Smallchild — a slučajno vem, da je po obrazu uatančno podoben pokojnemu Heavysidesu. Jaz pa imam dolgo tesarjevo postavo, a tudi Smallchildove oči in lase.

Mislite si o tem, karkoli hočete. Smallchildu junior se dobro godi, ker je tehtal štiri funte, štirinajst in tričetrto lota — Heavysidesu junior pa slabo, ker je tehtal sedem funtov in četrto lota. To je konec povesti.

rom na poljedelstvo, ker je rodovitni svet, kot za živinorejo, za katero je s svojimi travniki in planinami kot ustvarjena. Poleg tega hrani v sebi zaklade raznih rudnin, zlasti svinec in premog, ki bodo ob zadostnem upoštevanju in dvigljenju državi v največji hasek. Saj procvita že sedaj v možiški dolini znatna industrija.

Zadnje novice se pa glase, kakor da bi tudi že na Koroškem jugoslovanske meje ne bile več varne. Prej se je reklo, da dobimo kolikor hočemo, in dr. Korošec, vrnivši se iz Pariza, je izjavljal, da glede severne meje bo vse šlo po naših željah. Nekateri slovenski »imperialisti« so potem zahtevali kar celo Koroško, kar pa ni imelo drugega uspeha, kot da je grozovito razdražilo nemške Korošce. Zavedne Slovence pa je to hujškanje spravilo v največjo nevarnost za življenje in imetje, zlasti ko je potem vsled znanega, neodpušljivega cincanja bivše vlade v Ljubljani izostala zadostna vojaška pomoč ob pravem času.

Koroški Slovenci smo se vselej jezili nad tistimi imperialističnimi članki. Kajti mi smo od nekdanj železi in zahtevali, da se meja med Slovenci in Nemci uredi kolikor možno po narodnosti, tako da bo za vedno ločeno slovensko prebivalstvo od nemškega. Zakaj če bi prišlo znatno število Nemcev, kompaktno naseljenih, pod Jugoslavijo, imel bi naš nemški šotar vedno močno zasombzo za svoje protinarodno mišljenje in delovanje. In imeli bi v naši državi nemško irendento. Zatorej proč, kolikor je možno brez gospodarske in narodne škode, proč od Nemcev! Najboljše strateške meje so narodnostne, zlasti ako se krijejo z gospodarskimi.

Kakor smo pa koroški Slovenci zoper slovenski imperializem, da ga tako imenujemo, četudi bi bil zgodovinsko upravičen, tako pa z vso odločnostjo zahtevamo, da se nam da, kar je našega. In tukaj marsikateri slovenski razumnik niti ne ve, do kam seže slovenska govorica. Ko sem v Celju pokazal na zemljevidu nekemu gospodu kraj svojega službovanja, ki je nekoliko severno od Drave, se je mož močno začudil, da je tam še slovensko, še bolj pa, ko sem mu kazal, do kam na sever seže slovenska zemlja. Zato bi slovenskim razumnikom že priporočil, da si za malo svotico nabavijo zemljevid Koroške in preštudirajo tamkajšnjo severno narodno mejo.

Po katerem načelu torej?

Naši delegatje v Parizu imajo sicer pripravljene maksimalne in minimalne programe, pa tudi mi Slovenci doma moramo vedeti, koliko je našega, in česa vzeti nam tudi pariška konferenca ne sme, če hoče skleniti pravičen mir. Srce se nam koroškim Slovincem krči, ko čitamo zadnje čase razne vesti o Dravi kot meji, da se bje bo za Celovec in celo Velikovec, da je usoda Beljaka negotova in da bodo predlagali naši delegatje ljudsko glasovanje. Zlasti zadnja novica iz Berna nas je osupnila, kot bi nas kdo udaril po glavi. Tedaj tako daleč smo!

Kaj tedaj zahtevamo mi koroški Slovenci? Naša zahteva je, da pridejo pod Jugoslavijo vsi v nepretrganem kompaktnem ozemlju naseljeni slovenski govoreči Korošci, bodisi da so zavedni Slovenci, bodisi da ne. Nemci se pa naj prevzamejo samo tisti, ki ali bivajo v sredini slovenskega ozemlja, n. pr. v kakem mestu ali trgu, in prebivalci tistih občin, ki vsled gospodarskih in trgovskih razmer gravitirajo na slovenski del. In to le tiste občine ali deli občin, kjer se kaže to kot neobhodna potreba. Na ta način bi prišlo nekaj nemških vasi v severni okolici Celovca pod našo državo, in bi imeli v Jugoslaviji kakih 30 do 35 tisoč nemških Korošcev, ostalo bi na pod Nemško Avstrijo tudi več tisoč Slovencev, ki so raztrošeno naseljeni v št. Vidu, šentvidskem in špitalskem okraju, v dolini Krčice in labudski dolini. Teh ne moremo zahtevati zase, ker niso kompaktno naseljeni, četudi je njih število znatno.

Ali torej ne Drava?

Ne, in nikakor ne. Bila bi to krivica vseh krivic. Ker bi tedaj izgubili najgostejše tudi Ziljsko in Kanalsko dolino, ostala bi nam samo Rož in Podjuna. Izgubljeno bi bilo vse nepretrgano slovensko ozemlje od Beljaka preko Celovca s prelepo celovško ravnino in velikovskim okrajem doli do Spodnjega Dravberka. Izgubili bi okroglo 70.000 Slovencev, izgubili ne samo slovensko govoreče prebivalstvo, ampak tudi lepo število narodno zelo zavednih slovenskih občin, kjer so Slovenci kljub najhujšemu ponemčevalnemu sistemu in nemškemu nasilju ohranili narodne občinske zastope. Tako n. pr. Vernberg, Lipa, Logaveš, Škofiče, Hodiše, Bilčoveš, Zgornja in Spodnja Vesca, št. Ili, Radiše, Medgorje, št. Peter in Diekše. Občin s slovensko govorečim pa ali deloma ali po večini nezavednim prebivalstvom je pa še poleg teh severno od Dra-

ve petindvajset. Bila bi torej za maloštevilni slovenski narod to zelo občutljiva izguba in največja krivica.

Zakaj pa zahtevamo po večini nemški Celovec in nemški Beljak?

Celovec. Ponemčeni Celovec, v katerem pa še tretjina prebivalcev govori dobro slovenski, je od zapada, juga in vzhoda obdan od slovenske okolice. Brez Celovca si sploh slovenske Koroške misliti ne moremo. Zakaj skoro vsa okolica Vrbskega jezera, vsi kraji med tem jezerom in Dravo, dalje vsa celovška ravan doli skoro tik do Velikovca, vsi ti kraji teže gospodarsko in trgovsko v Celovec. Pa deloma tudi Rož. Za skoro izključno kmečko prebivalstvo teh okolških občin bi bil največji gospodarski udarec, če bi ne moglo trgovati s Celovcem, Celovčani pa bi tudi ne vedeli, kje naj iščejo zaslужka in živil. Kdor je videl nepregledne vrste vozov z živili ob tržnih dneih prihajati v Celovec od zapada od Vrbskega jezera, od juga iz bližnje okolice in Roža in po velikovski cesti, to dobro razume. Brez Celovca bi tudi eventualna pridobitev nekaterih slovenskih občin severno od Drave južozapadno in vzhodno od Celovca bila brez pomena. Tudi velikovski sodni okraj, če bi bil odtrgan od Celovca, bi v gospodarskem oziru nekoliko izgubil.

V Jugoslavijo spada celo Vrbsko jezero z vso okolico in mestom Celovcem. Tega se morajo naši delegatje v Parizu strogo zavedati in neizpodbitno držati!

Beljak. Glede Beljaka bi se po mojem osebnem mnenju dal napraviti nekaj kompromis. Seveda le v skrajnem slučaju, če bi nam ga ne hoteli prisoditi celega. Slovenci potrebujemo Beljak kot gospodarsko in trgovsko in v bodočnosti tudi kot kulturno središče. Dalje kot najvažnejšo postajo železnice, ki vozi iz Maribora preko Spodnjega Dravberka in Celovca do Beljaka in naprej po Ziljski dolini po izključno slovenskem ozemlju, pa tudi kot končno postajo proge Področica-Beljaka. Pa tudi Nemci ga potrebujejo kot gospodarsko, trgovsko in kulturno središče in kot prvo postajo proge, ki pelje čez špital na Tirolsko, in proge, ki gre na severovzhod čez Trg. št. Vid in Mostič na Hüttenberg oziroma na Zgor. Štajersko. — Skozi Beljak teče Drava in deli mesto, če vračunamo šmartinski predmestje, na dva blizu enaka dela. Tukaj, in sicer edino tukaj, bi Drava lahko bila meja. Severni del mesta Nemški Avstriji, južni Jugoslaviji. Tako bi bilo ustrezno potrebam obeh držav. Seveda bi morali Slovenci potem preločiti progo južne železnice malo pred Beljakom, morda kje v bližini postaje Jezernica (Seebach) preko Drave, odkoder bi potem skozi južni del mesta tekla naprej v Ziljsko dolino. Tako bi ohranili Slovenci celo progo južne železnice do Beljaka in imeli zvezo z Ziljsko dolino in Področico, Nemcem pa bi tudi ostali nedotaknjeni zgoraj omenjeni progi. Kot trgovsko mesto na meji bi se Beljak prelepo razvijal.

Kod bi se naj torej začrtala meja, ki bi bila pravična za Jugoslavijo in Nemško Avstrijo?

Začnimo v Ziljski dolini. Vzhodno od nemškega trga Šmohorja naj bi šla meja na sever na planino. Od tam po robu dolgega pogorja, čegar vzhodni del se imenuje Dobrač naravnost na Beljak, tako da bi slovenska Ziljska dolina prišla pod Jugoslavijo, dolinica z Nemškim Plajberkom pa pod Nemško Avstrijo. Od Beljaka naprej ob zabrdskem potoku (Arriacherbach) do Osojskega jezera in čez jezero južno pod Osojami, tako da bi južni breg tega lepega jezera pripadel Jugoslaviji. Od Osoj pa naravnost na vzhod mimo in severno ponemčenega Blatograda na reko Gline, tako da bi ostala občina Marija Feicht v Nemški Avstriji. Od Gline naprej severovzhodno na št. Magdalensko goro, in po robu tega gorovja naprej do Mostiča, tako da bi pripadli dvojezični občini Gospasveta in Olmanje in južni (slovenski) del občine Mostič (Brückl) Jugoslaviji. Naprej takoj tik pod Mostičem (nemški) na gore, na takozvane Krejčice severno od dvojezične župnije št. Urh in eno uro severno čisto slovenske občine Djekše na planino Mala Svinja (ali Sinja) v višini 1708 m. Od tam južnovzhodno mimo Golovice (Wölfnitz) do Pustrice, tako da bi prva pripadla Jugoslaviji, druga Nemški Avstriji. Tik ob Pustrici naprej južnovzhodno po robu pogorja do Labuda (Lavamünd), tako da bi ostal Granitztal in št. Pavel, ki sta nemška, tudi Nemcem, dvojezični Labud pa zaradi velike ceste, ki se tukaj dotakne nemškega ozemlja, pa nam. Od Labuda naprej pa na vzhod do štajerske meje, tako da pridejo slovenske župnije Spodnji Dravberk, št. Lovrenc in Ojstrica pod Jugoslavijo.

To bi bila meja, ki bi narodno in gospodarsko vsaj približno strogo in pravično delila obe državi. To mejo morajo naši delegatje v Parizu tudi neizpodbitno držati.

Zakaj pa koroški Slovenci nismo za plebiscit?

Iz lahko razumljivega razloga, ker naše ljudstvo ni tako zavedno kot primorsko. Primorci so imeli slovenske šole in razumništvo. 130.000 koroških Slovencev pa je imelo samo deset razredov slovenskih šol, štirirazrednici v št. Jakobu v Rožu in št. Rupertu pri Velikovcu in enorazrednici v Selah in na Jezerskem. Kar je pa bilo dvojezičnih in nemških šol, so pa naše ljudstvo vzgajale skoro izključno v nemškutarskem duhu. Zavednega razumništva razen duhovnikov in par učiteljev ni bilo. Z ljudskim glasovanjem bi po umaknitvi nemških tolp sicer zmagali južno od Drave, severno od Drave pa propadli, z izjemo nekaterih prav zavednih občin. Zlasti zdaj po strahni reakciji. Da, ko bi bilo glasovanje lanskega novembra ali decembra! Ali zdaj po preganstvu voditeljev je ljudstvo ostrašeno.

Naši delegatji morajo zahtevati določitev zgoraj označene meje brez plebiscita in naj dokažejo upravičenost te zahteve po uradnem šematizmu krške škofije, ki natanko našteva jezik posameznih župnij, in po zgoraj navedenih gospodarskih razlogih.

Bavarska republika suzio strmoglavljena?

Monakovo, 12. aprila. Svet ljudskih poverjenikov je vržen. Sestavila se je komunistična vlada. Ker je komunistični vođa dr. Lewin predsedstvo odklonil, je bil izvoljen za predsednika vlade zidarski polir Klotz.

LDU, Berlin, 12. aprila. (ČTU.) Glasom najnovejših vesti iz Monakovega, so včeraj zvečer z oboroženo silo strmoglavili republiko svetov.

LDU, Berlin, 12. aprila. (Dun KU.) »Deutsche allgemeine Zeitung« poroča iz Monakovega: Včeraj popoldne je prišlo do sporazuma med komunisti. Zmerni elementi so v pretežu. Dozdevno bo predglasovanje socialistične zveze, ki naj se vrši na večer, izpadlo, četudi z malo večino, za monakovsko republiko svetov. Zvečer se bodo morali vodje pred množico opravičiti, zakaj dosedaj niso ničesar ukrenili v svrhu sporazuma. Kakor trdi poznejša vest, je bila strmoglavljena republika svetov.

Opomba uredništva: Vest, da so vrgli vlado svetov na Bavarskem, do polnoči še ni uradno potrjena.

LDU, Berlin, 12. aprila. (DKU.) »Vorwärts« poroča iz Norimberka: Položaj na Bavarskem se je zadnje dni jako izboljšal na korist vlade Hoffmannove; tudi čete stoje na strani vlade Hoffmannove.

Ruski denar za Bavarsko.

LDU, Curih, 12. aprila. (ČTU.) Kakor poročajo listi, se je v Švici uradno doznalo, da se poizkuša preko Švice, denar, ki pride iz Rusije, spraviti na Bavarsko. Ta denar naj bi služil v svrhe komunističnega gibanja. Baje se je pred približno 10 dnevi posrečilo več milijonov iz Švice vtihotapiti na Bavarsko. Stroga zapora mej bo najbrže ovirala nadaljnjo zvezo ruskih komunistov v Švici s komunisti na Bavarskem. Švica se je hermetično zaprla proti vsakomu dovodu iz Bavarske.

Mirovni psvet.

Posvet četverice.

LDU, Dunaj, 12. aprila. (Dun KU.) »Deutsche Tageszeitung« javlja iz Londona: Korespondent lista »Daily Telegraph« je imel pogovor s privatnim tajnikom Lloyda Georgea, Filipom Keerom. Na vprašanje, kako daleč je dospelo posvetovanje sveta četverice, je odgovoril tajnik: Popolnoma dobro napredujemo. Vsa nesoglasja zadnjega časa so zginita in glede mirovnih pogojev se je doseglo popolno zedinjenje. Izjemo delajo samo sledeča vprašanja: 1. meja čehoslovaške republike; 2. vprašanje vzpostavitve in državnih odškodnin; 3. meja Rena; 4. meja Poljske. Formulirati se morajo še posamezne točke, kar se lahko zgodi v dveh do treh tednih. Redakcija mirovnih preliminarij bo izgotovljena najpozneje v 14 dneh do treh tednih.

Spor med Wilsonom in Clemenceau-jem.

LDU, Berlin, 12. aprila. (Dun KU.) »Berliner Tageblatt« prinaša vest iz Lugana, da potrjuje »Secolo« poročilo o razporu med Wilsonom in Clemenceau-jem. Wilson da je nejevoljen radi sklepev, ki jih je sklenil za časa njegove bolezni svet četverice. Posebno graja Wilson francosko nenasiljivost glede saarske kotline in tudi prenapete italijanske zahteve. — V krogih delegatov se pripoveduje, da za slučaj obstanitve Wilsonove grožnje z odpotovanjem, ni izključeno približanje Amerike k Nemčiji. Kakor poroča »Stam-pax«, so se v Parizu baje že vršila važna predpogajanja z nemškimi osebnostmi.

Sporazum med Rumuni in Srbi.

Jugoslovanski presbiri v Parizu brzojavljaj: Minister Lucaciu se je povodom intervjuja izrazil napram listu »Tribune de Geneve« o vprašanju Banata nastopno: Naše pravice do Banata ne more nihče zanikati, vendar pa hočemo živeti v dobrem sporazumljenju s svojimi srbskimi sosedi ter bomo znali vrediti, da Beograd ne leži več na meji kraljestva (Rumunije). Imamo že tozadavne koncesije in sporazum je že gotov.

Nemčija.

Žrtve vojske v Nemčiji.

LDU Nauen, 12. aprila. (Brezžično.) V nemškem medicinskem tedniku priobčuje znani fiziolog, tajni svetnik Rubner iz Berlina, sestavo števila žrtv vojne v nemški vojski in med civilnim prebivalstvom. Na podlagi teh podatkov znašajo do konca leta 1918. krvave izgube nemške vojske 1.486.952, zaradi bolezni pa je umrlo 134.082 vojakov. Brezdvomno vsled izstradalne stavke je umrlo v Nemčiji od početka vojne do konca l. 1918. 562.796 civilnih oseb. Pri tem pa še niso vpoštovane žrtve lakote od 1. januarja 1919. Značilno je, da so bile krvave žrtve v vsakem vojnem letu manjše in tudi v vojski smrtni slučaj vsled bolezni niso močno naraščali, medtem ko je število smrtnih žrtv vsled lakote naraščalo z vsakim letom in je vsled tega, ker se razmere do sklepu premirja niso izboljšale, moralo narasti nadalje tudi v l. 1919. Profesor Rubner označuje brusejski dogovor o dpbavi živil za nezadosten, ker ne more dovesti do zboljšanja razmer. Ako bi bil po odpravi blokade in vsake omejitve trgovine uvoz popolnoma neomejen, se more šele po mesecih pričakovati polagoma zboljšanja razvzanega zdravstvenega stanja nemškega ljudstva.

Špartakovci.

LDU Nauen, 12. aprila. (Brezžično.) Na Saksonskega je poslala vlada v varstvo rogov in delavalnih delavcev vojaštvo v premošgovno ozemlje, ker so Špartakovci poizkušali s silo ustaviti obratovanje. Delavci so prosili sami za varstvo pred Špartakovci. Stavka zavzema vedno bolj političen značaj. Komunisti zahtevajo v demonstracijah pridruženje sovjetskim vladam v Rusiji in na Ogrskem.

Za splošno stavko v Hanovru.

LDU Nauen, 12. aprila. (Brezžično.) V Hanovru je revolucionarni delavski svet izdal poziv k splošni stavki. V petek dopoldne je poizkušalo 250 Špartakovcev preprečiti, da bi šli cestni železničarji na delo. Železničarji so Špartakovce odgnali ter vzdržali promet.

Razna poročila.

Italijanski socialisti za Wilsonove točke.

LDU, Curih, 12. aprila. (ČTU.) Švicarska brzojavna agencija poroča iz Milana: »Secolo« je obelodanil besedilo manifesta, ki ga je izdala republikanska stranka italijanske socialistične zveze in v katerem se obe stranki izražata proti diktaturi proletarijata, katero zahtevajo oficijelni socialisti. Manifest naznaja boj proti sedanjim uredbi italijanske države ter zahteva 1. takojšnjo sklenitev preliminarnega mira na podstavi Wilsonovih točk, 2. demobilizacijo in splošno razpore, 3. vpoklicanje ustavodajnega splošnega zborovanja z dalekosežnimi pooblastili.

Zlata kolajna za D'Annunzija.

LDU, Trst, 11. aprila. (Brezžično.) Dannes je na hribu sv. Justa vojvoda Aosta izročil D'Annunziju zlato kolajno. Slovesnosti so prisostvovali vojvoda Aosta, guverner Petitti in generali Albricci, Paolini in Robilant.

Živila za Dunaj v zameno.

LDU Dunaj, 12. aprila. (ČTU.) Major Bethell, namestnik ravnatelja angleškega oddelka medzavezniške komisije za živila, Butlerja, je pred kratkim odpotoval v Srbijo, da preskrbi živila za Nemško Avstrijo. Uspeh potovanja je bil, da je Agricola Association sklenila pogodbo z nemško-avstrijsko vlado, po kateri dobi Nemška Avstrija proti kompenzaciji od Srbije živila v vrednosti nekaj milijonov kron. Beogradska vlada pa je odklonila to pogodbo, ker smatra Nemško Avstrijo še vedno kot sovražnico. Ententna komisija, sestojeca iz dveh angleških, dveh francoskih, dveh italijanskih in dveh ameriških delegatov, je srbsko vlado dovedla do tega, da podpiše pogodbo. Na priporočilo majorja Bethella je srbska vlada privolila poslati svojega zastopnika v ententno komisijo za živila v Trst. Ta delegat se je imel pogajati z merodajnimi činitelji. Posledica je bila, da je srbska vlada dovolila takojšnji izvoz 300 vagonov krompirja in 107 vagonov drugih živil, med temi jajca in nasoljeno meso. V nekaj dneh dospe vseh 407 vagonov na Dunaj. Major Bethell je osebno spremljal prvi vlak na Dunaj, drugi je odšel včeraj iz Indije. Vlaki bodo vozili, čim bodo potrebna transportna sredstva na razpolago. Kot izmeno za ta živila dobavi Nemška Avstri-

je sol, modro galico, pohištvo, steklenino, zdravniške instrumente in poljedelske stroje. Stotnik Fizwilliams, ki se je po nalogu majorja Butlerja bil odpeljal na Poljsko, se je povrnil na Dunaj in pripeljal 4 vagona mesa in 55 vagonov petroleja s seboj.

Ker so se podražile vse tiskarske potreščine, zlasti pa papir in so tiskarne morale tudi osebo znatno povišati plače, so tiskarne primorane od 14. t. m. naprej povišati znatno cene časopisov in vsem tiskovinam.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1919.

Za društvo lastnikov tiskarn v Sloveniji:
K. Čeč, predsednik.
Anton Pesek, tajnik.

Politične novice.

⊕ Brez ovinkarstva! »Slov. Narod« mi zadnji čas posveča nezasluženo in izredno pozornost in me spravlja v zvezo s stvarmi in aferami, ki so mi docela tuje. Ako gre za osebne ali dalekosežne politične stvari, nisem vajen, da bi se junaški akiral za uredniški plot, temveč podpišem, kar trdim, pa naj bo potem to za mojo osebo »oportuno« ali ne. Odkrito izjavljam: s poročili o Ribnikarju nisem ne v direktni, ne indirektni zvezi ter odločno zavračam, da me nepodpisani člankar v včerajšnjem »Narodu« spravlja v to zvezo. S tem konsekvntno nadaljuje »Narod« le to, kar je pričel z nepoštenim in nelojalnim komentarjem o mojem budgetnem govoru in s pripombami o delovanju ter nastopanju našega kluba v Beogradu. Redakcija »Naroda« naj vzame to za znamenje! Pošiljati lojalnega voditelja z lojalnimi izjavami v ospredje, vendar pa uganjati proti njegovi volji ilojalnosti, to je vredno le nekih ljudi in njihovih žurnalističnih manir. Za pametne ljudi brez zavratnosti in ovinkarstva naj pojasnim še svoj »dogodek« v zbornici! Naš klub me je na večer pred plenarno sejo določil za govornika k splošni debati v budgetu. Jaz sem drugi dan okroglo dve tretjini svojih izjavljanih govoril po pravkar pred sejo končanem svojem konceptu. Stvarnosti izjavljani ni prav nihče oporekal. Če pa je forma koga res vznemirjala, bi me naj direktno opozoril sam ali pa po zborničnem predsedniku in jaz bi odložil koncept ter izjavil svojo kritiko in zahteve brez koncepta. Kakšne milosti za svoje nastope ne prosim in ne potrebujem. Ako se je kdo vrnil — jaz tega ne vem — kot posredovalec med zbornično predsedstvo in baje »osuple Srbe« za mene med govorom, mu zato nisem prav nič hvaležen, kajti delal je meni osebno nepotrebno politično akcijo. Sklepno še prosim, naj g. Ribnikar na svoje poštenje in čast izjavi, da opazk in komentarja na mene in naš klub ni ne pisal in ne inspiriral! — J. Vesenjak.

⊕ Vse za narod! Ta stara fraza nekdanjih narodnih naprednjakov je zopet oživela in reči moramo, da se »Slov. Narod« bolje prilaga, nego kadar nam kaj razlaga o svojih demokratičnih čuvstvih. »Hura!« kliče glasilo JDS, »vsi za mano, komur je narod več kot stranka!« — in »Narodovi« pristajajo že vedo, kdaj ne misli zares, ter delajo po svoje. »Vse za narod!« pravijo in krvavo napadejo shod druge stranke. »Vse za narod!« kličejo in hkrati pošiljajo kakega Voglarja v Maribor, kjer govori tako, da se ga mora stranka potem sramovati in dementirati. »Vse za narod!« vpijejo, a se še isti dan razkoračijo nad dr. Korošcem, ker ni postal g. Ribnikar minister. Kadar s palicami napadajo, kadar na shodih zoper druge zabavljajo in boj napovedujejo, kadar se za ministrstva potegujejo, delajo le za narod. Hural Vse za narod!

⊕ Angleški list o slovenski duhovščini. »The Catholic Times« od 1. februarja t. l. prinaša pod naslovom »Slovenska duhovščina« daljši članek od gospe Elizabete Hristić, ki ga prinašamo v kratkem prevodu: Odkar je apostel Metod upeljal slovensko bogoslužje, znano pod imenom »Glagolica«, so duhovni širili narodnega duha. Nemala zasluga jim gre za to, da si je mali narod, ki ne šteje več kot polmilion ljudi, ohranil svoj jezik, šege in navade, kljub temu, da je bil po umetnih in od nemške vlade postavljenih mejah ločen od Hrvatov in Srbov. Brez duhovščine zveste narodni stvari, bi država ujedinjenih Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki jo vidimo danes triumfirati, ne bila mogoča. Omenja škofa Strossmayerja, nadalje Jegliča in Mahniča, katerih odstranitev z njihovih mest je zahteval Dunaj od Vatikana v letih 1917. in 1918. Tvorili so najdelavnejši del onih, ki so se hoteli združiti s Hrvati in Srbi navzlic silnemu pritisku vojaških in centralnih oblasti. Opisuje delovanje dr. Kreka in dr. Korošca ter zaključuje: »Teško je zbrati imena vseh

mož, ki dokazujejo, kaj Slovenci dolgujejo svoji duhovščini.

⊕ Pozor na žide! Prejeli smo s štajerskega: »Pozor na žide! je stalo v Vašem listu z dne 5. aprila. V Jurkloštru pri Laškem imajo pa žida, to nevarno nadlogo, že leta in leta v osebi tamkajšnjega graščaka Falterja. Imenovani hoče po vsej sili ostati v Jugoslaviji. Zaenkrat se mu zdi tu najboljše in zato hoče postati jurkloštarski občan. Nekaj zavednih odbornikov se sicer žida brani in mu stavi prav težke pogoje, pod katerimi so ga voljni sprejeti. Po našem mnenju bi moral ravno župan z vsemi sredstvi zabraniti, da ne bi bil žid sprejet v občino. Jurkloštarski žid namerava postaviti v Rimskih toplicah tovarno za izdelovanje pohištva. Vedno je toliko pisanja o »agrarni reformi«, o lepši bodočnosti najemnikov, kočarjev itd. Pod jurkloštarskim graščakom se pa godi najemnikom od dne do dne slabše. Žid ne sprejme več najemnine, temveč morajo vsi prizadeti narediti 40 do 80 takozvanih »šitov«. Ali ni to na novo ustanovljena »tlaka«? — Jurkloštarski graščak trdi, da se je dal leta 1917 krstiti. Naj to dokaže! Pa ne le z morebitnimi dokumenti, marveč tudi s krščanskim življenjem in ravnanjem. — Torej res — pozor na žide in proč z njimi — pa ne le po časopisih, ampak tudi v dejanju.

⊕ Vedno nova hujskanja Italijanov. »Hrvat« poroča, da so Italijani v Pulju dali natisniti letake sledeče vsebine: »Pazite dobro, da bosta Hrvatska in Slovenija postali srbski pokrajini, katere bo srbska vlada samo izkoriščala. Hrvati in Slovenci bodo izgubili vsako svobodo in podvrženi bodo srbskim zakonom in vzhodni veri. Srbi bodo postopali z njimi kakor sedaj s Črnogorci in Arnavti. Zagrebška vlada je popolnoma podložna belgradski in se ne more več braniti proti temu. Radić, Pazman in Prebeg so bili aretirani baš, ker so se borili proti temu nevzdržnemu nasilju.« Te letake nameravajo širiti v naši komaj združeni državi z namenom ustvarjati nove spore. Mi pa pravimo, da laška zloba in nevednost ni toliko nevarna, ko omejenost gotovih krogov v Jugoslaviji.

⊕ Srb ali Hrvat? To vprašanje je zelo enostavno pa dobro reši srbski kmet. Nekdo ga je vprašal: A ti, brate, kaj si — Srb ali Hrvat. — Srb ali Hrvat — je odgovoril kmet —, to je tisto, kar hleb in ruh. Gre samo zato, da si režemo kruh sami in ga nam ne režijo drugi. — Tako je.

⊕ Reški poslanec Ossolaack. »Le Temps« od 25. m. m. prinaša pismo bivšega reškega poslanca Andreja Ossolaacka, v katerem se ta hvali, kako je še v bivšem ogrskem parlamentu oktobra l. l. nastopil proti temu, da bi Reko dobili Jugoslavo.

⊕ Strah pred boljševizmom na Dunaju. »Le Figaro« poroča z Dunaja, da avstrijsko-nemška visoka gospoda neprestano prosi pri švicarskem zastopništvu za pooblastila, da sme v slučaju boljševiškega gibanja brez posebnih potnih dovoljenj oditi v Švico. Tudi znani grof Czernin je nujno zahteval potni list, ker je zvedel, da ga bodo obesili, ako izbruhne nova revolucija. Glede svojega sina se je izrazil, da ga namerava pustiti, da vstopi v češkoslovaško armado.

⊕ Zoper verske vaje v šolah. Z Dunaja poročajo: Po odredbi državnega podtajnika za uk je prepovedano vsako siljenje k sodelovanju pri duhovnih vajah v vseh državnemu uradu za notranje zadeve in uk podrejenih srednjih, ljudskih in meščanskih šolah. Neudeležitev pri duhovnih vajah ne sme vplivati na klasifikacijo dotičnega učenca. Zaedno se razveljavljajo ona določila šolskega in poučnega reda, ki se nanašajo na udeležitev šolske mladine pri duhovnih vajah pod nadzorstvom učitelstva.

⊕ Italijani deportirajo. V Zadru so Italijani zopet započeli z aretacijami v velikem štilu. V torek, 8. t. m. v rano jutro so aretirali med drugimi nadzornika poljedelstva Stanka Ozaniča, namestnega uradnika Vidoviča, trgovca Božo Martinca, brata odvetaika Kozula, Jova Razkoviča, uradnika Gjidera in 60 letno gostilničarko Mando Baskovičev. Prilikom aretacije so spremljali karabinjerje člani zadrškega italijanskega društva »La Giovine Italia«, ki so kakor besni vdrli v stanovanja aretirancev. Zgoraj navedene osebe so Italijani deportirali v Jakin. Vzrok deportacije je nepoznan.

⊕ Ruska pravoslavna cerkev se obrača na papeža. »Journal des Debats« poroča, da je vrhovni glavar ruske cerkve poslal papežu dolgo spomenico, v kateri opisuje nasilstva boljševikov.

Cenjenim inserentom!

Radi ogromnega poviška vseh tiskarskih del smo morali iznova urediti cene oglasov. Od dne 15. aprila velja kot temeljna cena za navadne oglase 40 vin. za 1 mm visok in 59 mm širok prostor ali 1 K 20 vin. za enako široko pettino vrsto. Cena uradnim razglasom je določena s 60 vin. za mm prostor, za poslana in trgov-

ske reklamne notice pa z 1 K. Reklamne notice za razne veselilne prireditve bomo zaračunavali s 50 vinarji za mm prostor.

Reklamna notica treh vrstic v redakcijskem delu bo odslej veljala za trgovske svrhe 9 K, za veselilne pa 4 K 50 vinarjev. Približno enak prostor med oglasi bo stal 3 K 60 vinarjev.

Uprava „Slovenca.“

Cenjenim naročnikom!

Tiskarniško osobe po celi Sloveniji je doseglo, da so vsa tiskarniška podjetja sedanjim razmeram primerno povišala plače tiskarniškimu osebo vseh kategorij. S tem so si umevno naprtila nova obdružna bremena, ki znašajo n. pr. za vsaki izvod »Slovenca« nad 6 vinarjev. Poleg tega so se pa vnovič dvignile cene papirju in tiskarski barvi.

Konzorciju našega lista torej ni odprta nobena druga pot, kot da v delno pokritje novih bremen s 14. aprilom 1919 poviša naročnino dnevniku Slovencu, ki stane odslej enotno za Ljubljano ali po pošti po celi Jugoslaviji:

na mesec	7 K
„ četrt leta	21 „
„ pol „	42 „
„ celo „	84 „

Izven Jugoslavije celoletno 95 kroa.

Cenjeni dosežani naročniki, ki so že poslali naročnino za tekoče leto, naj izvalijo dopolniti razliko v ceni pri prihodnjem plačevanju naročnine. Položnice za obnovitev naročnine v kratkem priložimo.

Posamezna številka pri trgovcih in kolporterjih po 40 vin.

Uprava „Slovenca.“

Dnevne novice.

— Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze na Jesenicah je obvestila v petek deželno vlado v Ljubljani, poverjenstvo za socialno skrbstvo in za javna dela o koraku Kranjske industrijske družbe. Ta družba hoče upeljati znova 12 urni delavnik. Delavstvo J. S. Z. je izjavilo, da pod nobenim pogojem ne privoli v ta korak in je tozadevno ugovarjalo po svojem zastopstvu tudi pri vladi.

— Oficij za Veliko noč. Kdor si želi omisliti ekscerptno izdajo oficija za Vel. noč, naj to hitro stori, ker je le še malo izvodov na razpolago (kakih 50). Velika noč je pa že pred vratmi. Dobi in naroča se v prodajalni Katol. tiskovnega društva (H. Ničman), Ljubljana in stane 4 K.

— Navodila za potne liste v zasedeno ozemlje. Predstojništvo ententnega odposlanstva v Ljubljani je izdalo sledeče navodila za potne liste: 1. Kdor želi potovati v zasedeno ozemlje, naj vložil — če mogoče v italijanskem jeziku — nekoletkovano prošnjo s sliko. V prošnji naj navede razloge, radi katerih biva v Sloveniji, in zakaj hoče potovati. 2. Odposlanstvo uraduje vsaki dan — tudi ob nedeljah in praznikih — od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne v Pražakovi ulici št. 3, I. nadstr. 3. Prošnje ne bodo takoj rešene, ampak čez nekaj dni, ker se mora odposlanstvo prepričati o resničnosti v prošnji navedenih razlogov. V slučaju, da bude prošnja rešena ugodno, dobijo jih stranke od 4. do 5. ure popoldne. Prošnjo za potovanje tje in nazaj izdaja odposlanstvo le v zelo važnih in nujnih slučajih. Krod prosi za potni list, naj v prošnji ki je spiše v slovenskem, angleškem, francoskem, nemškem ali italijanskem jeziku navede: 1. Ime in priimek. 2. Rojstno leto. 3. Kraj bivališča. 4. Kraj, kamor misli potovati. 5. Vzrok potovanja. Dostavi naj lastno sliko ali kako listino v dokaz istovestnosti. Do 20. ali 21. t. m. ostanejo meje zaprte. V tem času ni dobiti potnih listov.

I. Budin, pokr. poslanec.

— »Železniško uradništvo v Lescah.« Prejeli smo: Pod tem naslovom kliče nekdo s podpisom »Leščani« po železniški metli, ki naj bi pomedla železniško nemškutarsko uradništvo. To je fraza, s katero se zadnji čas v obče operira proti ljudem, kateri komu niso po volji in pred katero ni nikdo varen. Dopis izvira iz gole jeze onih, ki bi na kolodvoru radi imeli promenado brez vstopnic. To je pa dopisnika (ov) seveda sram priznati, zato si je izvolil najbolj popularen greh današnjih dni, nemškutarstvo, od katerega se pričakuje najkrepkejšo učinkovanje. — Da se tega greha javno operem, da je to očitanje zgolj osebno nasprotstvo, naj služi v dokaz dejstva, da sem bil član in celo odbornik slovenskega društva žel. uradnikov pred vojsko, dokler ni bilo z izbruhom vojske isto razpuščeno, torej nisem bil nemškutar niti v času, ko bi bilo to kaj neslo, ne pa samo škodovalo, ter bi bilo bolje kazalo, biti član nemškega društva. Dopisnik ve celo povedati, da je moja soproga »sotrudnica Südmarke«, kar je podla laž in si jo je dopisnik enostavno izmislil z namenom, da podpre svoje frazo o nemškutar-

stvu. Pač pa je bila ista kot ljubljanska mestna učiteljica mnogoletna pevka in odbornica slovenske »Glasbene matice«, torej istotako v času, ko je bilo nemškutarjenje v modi, ter bi bila kot »nemškutari-ca« ravno tako lahko v nemškem »filharmoničnem« društvu. Ako se hoče dopisnik oprati očitanja, da je obrekoval, naj svojo trditve tudi dokaže. Ravno tako je s kur-njakom v čakalnici; pač pa je tam na oknih ne samo sedaj, ampak vedno nekaj cvetljic v olepšavo, katere so pa dopisniku gotovo najmanj na poti. Bercé.

— Grosuplje — še enkrat! Na novo-meški pošti so imeli menda l. 1890, veliko zadrego z nekim pismom, katerega lastnik se je nahajal v »Schwarzbeutel«. Poštni uradnik jo je le »podrukale« in pismo je prišlo v Ormožnjicah v prave roke. Železniški oslovec je pri postajnem imenu pošl. narobe in dobil iz nemškega potvoro Velike Uplje. Beseda ni zloženka, iz dveh besedi, ampak je enotna beseda. Kdor pazno posluša tamošnje domačine in okoličane, bo slišal le »Gresuplje ali Graspuplje«, ne pa Grosuplje, in tako tudi le na »Gresupljem ali Graspupljem«. Korenika v tem imenu je gre z (grez, grezi, k), ki pomeni močvirnat, blaten kraj; gre zup je ravno tako ustvarjen kakor gorup (Gorupa naša kupa), —lje je običajna končnica. V okolici tečeta dva potoka, Bičje in Stari Breg. Ta dva se združujeta pri Boštanju v Dobravo, ki teče po Kopanjsko-račinski dolini in tam ponikuje. Močvirni svet sega od Račne sem nazaj prav blizu do postaje, oziroma vasi, ki je nad postajo. Ob deževju je ta svet mestoma pod vodo, sploh malokdaj suh, ampak le močvirje. Vas se ni mogla razviti na močvirju, ampak ob močvirju, ob grezastem svetu in dobila po njem ime: Gresuplje. Če bi imel tukaj vlogo »velik«, bi se nahajal tam kje tudi »malik«, kakor: Mala Dobrava, Dolina, Loka, Račna itd., ki imajo soredne: Velika: Dobrava, Dolina itd. Pravilno je: Grezuplje, magari Grozuplje; boljše in pravilno pa je, da se opusti tudi Grozuplje in obdrži za vas in postajo le ime: Grezuplje. (Primeri: Letopis M. Sl. 1874, 177, in Bernecker, Slav. Etym. WB. 1909, 350.)

— Potovanje na Nemško štajersko. Nemško-stajerska deželna vlada je odredila, da je prihod v Nemški štajer dovoljen 1. osebam, ki imajo dovoljenje za prihod od deželne vlade v Gradcu; 2. uradnikom in drugim javnim organom, ki imajo pismen služben nalog; 3. osebam, ki imajo poziv štajerskega sodišča ali upravne oblasti; 4. osebam, ki nameravajo potovati skozi Nemški štajer in ki morajo to dokazati z dokumenti. Te osebe se smejo le toliko časa muditi v deželi, kolikor ga je potreba za zvezo z vladi. Osebe, ki imajo svoje stalno bivališče v deželi in ki so na Nemškem štajerskem pristojne, ne potrebujejo posebnega dovoljenja za prihod, če morejo s potnim listom ali drugim uradnim dokumentom dokazati dejstvo stalnega bivališča ali pristojnosti na Nemškem štajerskem. Prošnje za dovoljenje za prihod v Nemško štajersko se morajo vložiti pismeno ali pa brzojavno pri nemško-stajerski deželni vladi v Gradcu. V tej prošnji se mora navesti vzrok prihoda. Za kolkovino, za poštne, brzojavne in telefonske stroške je vsaki prošnji priložiti 10 K. Osebe, ki nimajo tega dovoljenja, se morajo na mejnih postajah vrniti. Prebivalstvo se v lastnem interesu pozivlje, priložiti prošnji v dokaz svojih navedb potrebna dokazila. (LDU.)

— Socialno delo na Hrvatskem. Fondu za varstvo družin mobiliziranih in padlih vojakov v Hrvatski in Slavoniji, ki se je ustanovil z bansko naredbo od dne 18. julija 1917, je došlo l. 1918. od odborov, ki so se bili ustanovili po vseh mestih, 1.770.928; število osirotele dece pa je znašalo 157.996.

— Urad za prehrano v Ljubljani. Vsled odredbe ministra za prehrano in obnovo dežel ima urad deželne vlade za prehrano v Ljubljani naslov: Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel; odsek za Slovenijo.

— Vse trgovske nastavljenice Gorenjske, pozivljamo, da prijavijo čimprej svoj pristop pripr. odboru za ustanovitev kraj. skupine »zveze trgovskih nastavljenec v Kranju«.

— Na smrt obsojena. V Čepinu v Slavoniji je živel Ruža Čaklovič z opankarjem Vinčičem. Ko se je leta 22. januarja letos vrnil iz Osjeka, kjer je dal žigosati svoj denar in pijan zaspal, ga je Ruža s sekirou ubila in vzela njegov denar. Truplo je skrila v sobi, v kateri je stanovala. Zločin so odkrili čez osem dni. Sedaj je sodišče obsodilo Kužo na smrt na vislicah.

— Koruzo v storžih prejme žitni zavod še pred Veliko nočjo. Cena koruzi v storžih je 130 kron za 100 kg, prosto natusa v vagon, franko Ljubljana; deske in morebitne prazne vreče se morajo vrniti. Naročijo jo lahko županstva, aprovizacijski odseki in gospodarski odbori. Ta koruza se običajno ne bo računala v kontingent. Naročniki naj navedejo natančen naslov, pošto, bližnji brzojavni urad in železniško postajo.

— Česa ljudje vsega ne verjamejo. Sarajevska »Jednakost« beleži, da med gotovimi bosenski sloji živi vera, da predsednik Wilson ni nihče drugi, nego bivši avstrijski prestolonaslednik Rudolf! Tem ni pomagati.

Ljubljanske novice.

Ij Slovenke, jutri v ponedeljek ob 8. uri zvečer v Mestni dom k predavanju o postanku in razvoju naše narodne noše. Predava gosp. dr. Josip Mantuani.

Ij Pevska vaja se vrši v sredo 16. t. m. točno ob osmih zvečer v društveni sobi na Jurčičevem trgu za ves zbor. To bo hkrati pred veliko nočjo zadnja skupna skušnja, zato prosim, pridite vsi! Pevovalci.

Ij Železničarska skupina Jugoslovanske Stokovne Zveze vabi svoje člane na sestanek v ponedeljek zvečer 13. t. m. ob pol 8. uri v Ljudski dom.

Ij Elizabetna konferenca v Udmatu, Selu in Mostah uprizaro danes točno ob 4. uri popoldne v Društvenem domu v Mostah gledališko predstavo »Sveta Elizabeta«. Ker je čisti dobiček namenjen ubogim sirotam, zato vabimo k obilni udeležbi.

Ij »Snegulčica« na »Ljudskem odru«. Naraščaj Šentpeterskega Orla priredi na velikonočni ponedeljek, dne 21. aprila ob 3. uri popoldne v Ljudskem domu mladinsko igrano »Snegulčica«. Zanimanje za to prireditev je med našimi malčki zelo veliko. Starši, ugodite njihovi želji in jih pripeljite k »Snegulčici«. Vstopnice se že dobe v Jugoslovanski knjigarni in pri gđni Strahovi, Sv. Petra cesta 77.

Ij Elizabetna konferenca pri sv. Petru v Ljubljani ima sejo v ponedeljek, 14. t. m. ob 6. uri zvečer v navadnih prostorih.

Ij V Rokodelskem domu bode predaval v ponedeljek, 14. t. m., ob 8. uri zvečer preč. g. msgr. Viktor Steska. Naslov predavanja je: Pregled slovenske umetnosti. Govornik bode pojasnjeval svoje predavanje s primernimi fotografijami in slikami.

Ij Za ljubljansko garnizijsko godbo se sprejemajo godbeniki, zmogni godbe na pihala in na lok dnevno popoldne v Cukrarni. V pisarnih ponudbah je treba navesti godalo in glasbeno izobrazbo.

Ij Zveza trgovskih nastavlencev na slovenskem ozemlju vabi vse one člane, ki so se vpisali v srbo-hrvatski kurz, da se udeležijo pouka v sredo, dne 16. t. m. od 8. do 9. ure zvečer v realni, prvo nadstropje. (Geom. risalnica desno.) Pouk se bo vršil redno vsako sredo in soboto. Ob enem se vabijo vsi oni člani, ki se doslej še niso vpisali, da se takoj vpišejo. — Odbor.

Ij Promet ptujcev v Ljubljani. Staro prikazen, kakor med vojsko, opazamo zopet zdaj, ko se je velika svetovna morija končala. Vse polno priprostih ljudi prihaja zdaj v Ljubljano, če tudi le po vrhniško blago. Prenosišč ne dobe, ker so preproste gostilne že zaprte, ko se pripelje zadnji vlak v Ljubljano in ker so naši ljubljanski hoteli prenapolnjeni. Ljudje: naši ljudje iz obmejnih krajev spe — na zemlji, na golih tleh. Ali res ne more ljubljanska občina zgraditi kake velike lesene lope blizu glavnega kolodvora? Občina bi napravila tako izborno kupčijo, da bi lahko s pridobljenim denarjem snazila ceste.

Ij Ljubljana carinsko obmejno mesto. Italijanska pohlepnost je povzročila, da se je Ljubljana čez noč spremenila v obmejno mesto, kar preseneči vsakega, ki se pripelje z gorenjskimi, dolenskim in z notranjskimi vlaki v Ljubljano. V lopi na vrtu restavracije glavnega kolodvora, s katero nas je osrečila vojska, se je nastanil — carinski urad. Vojakji zapro ob dohodu osebnih vlakov na glavnem kolodvoru vse izhode in — hajd skozi lopo, kjer te čuvajo carine ogledajo, če ne prinašaš kaj blaga v Ljubljano, od katerega moraš plačati carino. Ljudje zabavljajo radi te novotarije, ki bo prinesla naši mladi državi lepe dohodke. Ljubljana se je spremenila čez noč v obmejno carinsko mesto.

Ij Iz seje ljubljanskega občinskega sveta. Razpiše se mesto ravnatelja na liceju, ki se namerava pretvoriti v žensko realno gimnazijo. — Odobri se končni obračun za zgradbo novega šentpeterskega mostu, ki znaša 291.177 K 40 v. — Sprejmejo, oziroma odklonijo se nekatere ponudbe za odkup sveta v svrhu regulacije. — Prošnji gasilnega in reševalnega društva glede zopetne uvedbe streljanja v ljubljanskega Gradu v slučaju požara se ugotovi in se naprosi vojaška oblast, da 2 do 3 tope v to svrhu na razpolago. — Prošnja dimnikarske zadruga za razdelitev mesta Ljubljane v dimnikarska okrožja se odkloni. — Nato se je obravnavalo o raznih samostalnih predlogih. Obč. svetnik Ložar je kritiziral sedanj način kolportáže in nien slab vpliv na šolsko mladino. Obč. svetnik Marinko je interpeliral radi navoženega blata na trgu Tabor, radi nedostatkov na Prisoini ulici naj bi se travnate ve-

like jame na cesti. Župan dr. Tavčar je obljubil, da bo uvaževal te želje in pritožbe, nakar je zaključil javno sejo, kateri je sledila tajna seja.

Ij Pomaranče so zadnje dni v cenah nečuvno poskočile. Pred dvema dnevoma si dobil na trgu dve pomaranči za tri krome, v petek je že stala ena pomaranča tri krome, ko so bile na trgu pomaranče po štiri krome komad, je pisec teh vrstic kupil v neki delikatesni trgovini, kjer je običajno vedno dražje kot na trgu, pomaranče po tri krome. Kje tiči vzrok temu?

Prosveta.

pr Ljudski oder v Ljubljani uprizaro danes (v nedeljo) ob 7. uri zvečer v Ljudskem domu igrano »Dekle z biseri«. Po H. Rider Haggardovem angleškem istoimenskem romanu priredil za oder v 5. dejanjih (6. slikah) dr. Guido Rant. Vstopnice se dobe v predprodaji danes popoldne od 10. do 12. ure v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu in zvečer od 6. ure dalje pri blagajni istotam.

pr Tretji koncert srbske kraljeve garde. Zadnji koncert je prav lepo zaključil umetniško gostovanje naših belgrajskih bratov. Proizvajanje je bilo vseskozi na oni višini, ki smo jo občudovali že pri prvem in drugem koncertu. Biničkova overtura »Iz mojega zavičaja« je spretno izdelano delce, priprosteje, zato prav ljubke oblike. Ker je bila prav živo in točno izvajana, je napravila prav dober utis, sicer pa nismo prišli do jasnosti, kaj je pravzaprav njena vsebina. Griegova plesa sta in ostaneta posebnost: kratka po ustroju, samonikli Griegovi cvetki, ki sta docveli v varnem zavetju na njegovem vrtu, ki ga že predobro poznamo. Overturo Phédre so zamenjali z Griegovim Peer Gyntom. Doba večnih potpurijev, venčkov itd. je pravzaprav pri nas minila. Siti smo bili te »robe« že do grla, ker je bila po večini malo okusna. Mokranjčevi rukoveti delajo častno izjemo, morda zato, ker nam srbske pesmi v splošnem tako ugajajo. Morda štejemo iz istega vzroka Rendlov »Splet«, ki ga zove sam »mozaik« srbskih pesmi, med častne izjeme. Delce je živahno, dobro sestavljeno, vezaji so po večini srečni in ne preveč dolgočasni, ker so spleteni iz samostojnih misli. Skladbica se prav dobro sliši, vendar seže komaj do višine svoje okolice: Wienawski, Masse-net i. dr. G. Frait je nastopil zopet kot umetnik-tolmač Wienawskijevega koncerta za gosli. Igral prav izborno, pokazal dosti svoje spretnosti in globokega umevanja, dasi komad ne nudi prilike, da bi mogel razviti umetnik vse svoje sile. Burno ploskanje ni hotelo prenehati, bilo je tako odkrito in prisrčno, da se je stopnjevalo do gromovitega ploska, ki se je polegel šele, ko je dodal še en komad. Dekleta z galerije so ga obsipale s cvetkami, če kdo misli, da je to važno. Vsa moč orkestra pa je priklopala na dan koncem overture »1812«. Vsa dvorana se je tresla, po zraku je kar grmelo veličastnih slavošpevov. Overturo je igrala godba iz Maribora pri zadnjem gostovanju prav dobro, pa je seveda včerajšnje izvajanje ono za nekaj nadkrililo. K temu je seve pripomogla mnogoštevilnost godcev, močni basi (trubila) in posebno močan boben. Ta konec zbudi sleherne živce, nič ne čutiš tal. Pa se ti zdi, ko nehajo, da še ni konec slavošpeva. Spominjam se prav dobro, kako je izvajal overturo svoj čas na Dunaju orkester »Tonkünstlerjev« s pomnoženim orkestrom. Pa moram reči, da je niso tako dobro igrali, tega ognja vsaj koncem ni bilo. G. kapelnik je dobil v priznanje izrednega uspeha velik venec in lepo lipo. Če smo ga s predolgimi odmori, nemiro in šepetanjem tako motili, naj nam to oprostijo. Veliko je bilo poslušalcev, ki jih je to motenje zelo bolelo. Pa se bo tudi to v Ljubljani izboljšalo. Za izreden užitek bratom z juga iskreno hvala! B.

Najnovejše.

Velika železniška nesreča pri Sevnici.

Ljubljana, 13. aprila. V vlaku, ki se je odpeljal sinoči v soboto ob 6. uri zvečer z ljubljanskega kolodvora proti Zagrebu, je nastala 10 minut pred Sevnico ob 9. uri 15 minut v nekem vagonu eksplozija. Dotični vagon je začel goreti, kar je vlakovodja opazil in vlak ustavil. Eksplozija je nastala vsled tega, ker se je nekemu potniku 2. razreda na doslej še nepojasnen način vnel bencin, ki ga je nosil s seboj. Žrtvev je bilo pri železniški nesreči razmeroma mnogo. Trije potniki so ostali na mestu mrtvi, zgoreli do zgornjelelosti, 13 je ranjenih, med njimi nekateri tako težko, da ni upanja, da bi preživeli nocojšnjo noč. Med ranjenci so 4 častniki. Pri ponesrečenih so se odigrali v noči tragični prizori.

POLETNEGA ČASA NE BOI

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 12. aprila. Nekateri listi javljajo, da sta se osrednja vlada v Belgradu ter češkoslovaška vlada v Pragi izrazili proti uvedbi poletnega časa v tem letu.

ZADRUŽNA ORGANIZACIJA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 12. aprila. Kakor že naznačeno, so se danes sešli odposlanci jugoslovanskih zadrudnih organizacij. Uradno so zastopane vse zadrudne organizacije kraljeva SHS razen splitskih in rasi-jeveških.

RESITEV VALUTE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 12. aprila. Rešitev valutnega vprašanja bo odvzeta finančnemu ministru ter poverjena posebnemu ministru, da je reši.

ČEHI SRBOM.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 12. aprila. Češka narodna skupščina je odposlala s svojega prvega sestanka brzojavko srbski narodni skupščini, v kateri češki bratje iskreno pozdravljajo jugoslovanske brate ter izražajo nado, da bodo z njimi skupno delovali po dosedanjem gestu: Zvestobo za zvestobo.

NOV LIST.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 12. aprila. Danes je izšla prva številka novega lista »Polet«, kateri izhaja namesto nekdanjega »Malega Žurnal«. Novi list urejuje Boža Savič.

BELGRAD—BROD.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 12. aprila. Srbsko parobrodno društvo naznanja potnikom, da se bo od 14. t. m. dalje zopet vršil parobrodni promet med Belgradom in Brodom po prejšnjem voznom redu.

ZA ISTRSKE BEGUNCE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 12. aprila. Vlada je odredila, da se nakaže za podporo istrskim beguncem pol milijona dinarjev. Podpore bo nakazoval hrvatski ban.

NOVO POSLOPJE PARLAMENTA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 12. aprila. Vlada je odredila, da se dokonča zgradba poslopja srbske narodne skupščine, ki se je pričelo graditi leta 1912, in ki naj se porabi za parlament.

TISKARNA ZAGREBSKE FRAMAZONSKE LOŽE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 12. aprila. Zagrebska »Dionička tiskarna« je prešla v last zagrebske framazonske lože.

ORGANIZACIJA SHS OROŽNIŠTVA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 12. aprila. Poveljnik orožništva polkovnik Mislav se nahaja v Belgradu radi reorganizacije SHS orožništva.

TARIFNA KOMISIJA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 12. aprila. Včeraj se je sestala v Belgradu konferenca, da pretrse vprašanje carine in tarifov napram inozemstvu. Te konference so se udeležile vse trgovske zbornice v državi SHS. Ta konferenca postane nekaka stalna tarfina komisija.

ZMAGA SOCIALISTOV V SLAVONIJI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 12. aprila. V Vinkovcih so bili pri volitvah v občinski svet izvoljeni sami socialisti demokratje, ker so zanje glasovali Nemci iz Vinkovcev in okolice.

ANGLEŠKI MATERIJAL ZA ZAGREBSKE TVORNIC.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 12. aprila. Zastopstvo največje zveze angleških tovarov je sporočilo, da bi moglo preskrbeti vse zagrebske tvornice z vsemi tehničnimi potrebščinami n. pr. za železnice, tramvaj itd.

PRIJET ŠPIJON.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 12. aprila. Tu so prijeli očeta časnikarja Aladarja Otaša radi suma špijonaže. Oddali so ga vojaškemu sodišču.

PRED PROTIREVOLUCIJO NA BAVARSKEM.

LDU Berlin, 12. aprila. (DKU) »Lokal-anzeiger« poroča iz Bamberg: Danes se je razširila govorica, da je bila vlada republike svetov v Monakovem strmoglavljena z oboroženo silo. Dosedaj ta vest še ni uradno potrjena, vendar je zelo verjetna, kajti sinoči je nastala možnost, da pride v kratkem zopet do prevrata. Danes od 8. ure zjutraj je telefonski promet z Monakovem zopet vzpostavljen. Vest, ki so telefoničnim putem prispela dosedaj

semkaj, ne veče ničesar povedati o kakem protikomunističnem prevratu. Med prebivalstvom Monakovega vlada velika razburjenost, ker se pričakuje vsak trenutek izbruhu odločilnega boja med vlado republike svetov in njenimi nasprotniki.

CHURCHILL O MIRU.

LDU London, 12. aprila. (DKU) Churchill je imel velepomemben govor, v katerem je dejal med drugim: Že v nekaj tednih bomo morebiti poznali pogoje, o katerih so se sporazumeli zavezniki. Kmalu nato bomo tudi zvedeli, ali bo sovražnik sprejel te pogoje, ali če bomo prisiljeni v ta namen porabiti nova sredstva. Churchill meni, da ne smemo biti v prevelikih skrbeh radi nekaterih podrobnosti mirovne pogodbe. To pogodbo moramo smatrati kot celoto in presojeti vsak posamezni odstavek samo v zvezi s celoto. Delo mirovne konference je neizrečeno težavno in zamotano; nobeden izmed zaveznikov ne more v resnici želeiti tega, kar zahteva. Tu ne gre za igranje, pri kateri hoče vsakdo priigrati kolikor mogoče veliko, ampak treba je najti način, kako bi se zagotovil pravičen in trajen mir. Ako pa tega ne dosežemo, potem bo zmaga vsake posamezne države tako za njo samo, kakor tudi za ves svet brez koristi. Mir naj bo solidna, trdna stavba na globoki in zanesljivi podstavi. Može, ki ga ustvarjajo, se morajo zavedati svoje odgovornosti napram svojemu lastnemu pokoljenju in napram našim potomcem do poznih rodov.

AMERIKA SE HOČE UMAKNITI.

LDU Bern, 12. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad poroča iz Pariza: Predsednikova ladja »Georg Washington« je priplula v Brest. Wilson bode baje najkasneje v treh tednih zapustil Pariz. Domneva se, da bode tudi ameriška vojska dobila ukaz, zapustiti Evropo in prepuščati Anglijo in Francijo, da same najdeta izhod iz sedanje zagate. Dopisnik lista »Morning Post« poroča, da je v srbsko-romunskem vprašanju nastal glede Banata pod Pritiskom dogovor nov položaj. Romunska vlada je pripravljena k žrtvam, da si ohrani prijateljstvo in zvezo Srbije. Romunski krogi v Parizu očitno napadajo sedanjo vlado in ji očitajo, da zapostavlja s svojo Srbiji priznanje politiko narodne koristi.

MIROVNA POGODBA BO SKLENJENA V TREH TEDNIH.

LDU London, 12. aprila. (DunKU.) Poročevalec lista »Petit Journal« je imel pogovor s tajnikom ministrskega predsednika Lloyd Georgea, ki je izjavil med drugim: Pogajanja konference napredujejo povoljno. Mirovna pogodba, katere načrt je že dogotovljen, bo sklenjena v dveh do treh tednih, nakar bodo nemški zastopniki povabljeni v Versailles. Lloyd George je z dosedanjim napredovanjem pogajanj popolnoma zadovoljen. Njegovo mnenje je, da ne bo težko obvladati vse težkoče in nevarnosti, predvsem preteči boljševizem, ako bodo Velika Britanija, Francija, Italija in Zedinjene države pri delovanju za mir tako edine, kakor so bile vztrajne in složne v vojni proti osrednjim državam.

Zagrebska borza.

LDU Zagreb, 12. aprila. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Danari	Blago
Banka za trg, obrt in industrijo	460	470
Banka in hranilnica za Primorje na Sušaku, nova delnice	503	540
Hrvatska eskomptna banka	1420	1430
Eskomptna in menj. banka, Brod	375	385
Hipotekarna banka, Zagreb		
nove delnice	331	389
Jadranska banka, nove		880
Hrvatska kreditna banka nove	895	905
Narodna banka Zagreb	425	463
Obrtna banka	223	228
Poljedelska banka	65	106
Rečka pučka banka	206	210
Zemaljska banka		715
Sladkorna tovarna, Osijek		2750
4 1/2% zadolž. drv.-slav. hip. banke		116
4 1/2% zadolžnice mesta Zagreba		116

Gospodarske novice.

g Poziv vsem tvrdkam v Sloveniji. Tvrdke, ki se zanimajo za import iz Anglije ali pa za eksport v Anglijo, se pozivljajo, da se, če le mogoče že do 18. aprila 1919, zglasijo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Vsekako pa naj zbornici zanesljivo do tega dne sporoče pismeno, kaj bi hotele iz Anglije importirati in kaj tja eksportirati. V poročilu naj se navede za vsak predmet približna letna množina blaga, katero bi mogla tvrdka uvažati ali pa izvažati. Na vsak način je v poročilu navesti, ali je tvrdka imela že pred vojno direktno trgovsko zvezo z Anglijo, kaj in koliko je letno tja uvažala ali kaj in koliko je letno od tam izvažala. V primeru, da se je izvažalo iz ali pa uvažalo v angleške kolonije, je navesti dotične kolonije. V svojem poročilu naj vsaka tvrdka tudi sporoči zbornici, s katerimi tvrdkami v Angliji ali pa v njenih kolonijah je imela pred vojno trgovsko zvezo.

Poročila naj bodo kolikor mogoče kratka in stvarna. Ker so pripravljala dela za trgovinske zveze z Anglijo sedaj že v tiru, naj vsaka zainteresirana tvrdka pravočasno agodi temu pozivu.

g Ustanovitev oddelka trgovske zbornice v Skoplju. Interesente opozarjamo na ustanovitev oddelka belgrajske trgovske zbornice v Skoplju, ki je sedaj edini predstavitelj trgovske zbornice za Staro Srbijo. Morebitne dopise za naslove ondodnih tvrdk itd. je nasloviti na Odeljak trgovačke komore v Skoplju. Priporoča se, da naše tvrdke pošljejo temu oddelku svoje naslove in eventualno cenike.

H. Friškovec.

Razrešitev vojaških ženitbenih kavcij.

V bivši monarhiji so se morali izkazati pred ženitvijo aktivni častniki in vojaški uradniki vojne, mornarice, deželnih bramb in orožništva z zavarovanjem predpisane vojaške ženitbene kavcije.

Rabilo se je za to:

- a) vrednostne papirje;
- b) obrestljive zasebne terjatve, ki so bile vključene na nepremičninah;
- c) posestva.

Vojaška uprava ni prevzela za varnost glavnice, ki so bile namenjene za ženitbene kavcije nobenega jamstva; pri vrednostnih papirjih niti tedaj ne, če so se že prej zavarovali vrednostni papirji zamenjali za vojna posojila.

Kot znano, se je izsililo od imetnikov kavcij za označeno zamenjavo privoljenje ali pritrditev. Tega se ne more več spremeniti.

Po razpadu monarhije je kavcijska vez razvezana, nič več veljavna.

Ženitbeno kavcijo je odpravilo tudi narodno viječe v Zagrebu za zakone, ki se na novo sklenejo.

Stranke morajo pa praviloma prositi za rešenje ženitbene kavcije.

Prošnje (Zkronski kolek) za razrešitev zavarovanja kavcijske glavnice se morajo podpisati od vseh, ki so pri kavciji udeleženi (zakonca, lastnik kavcije itd.) in se morajo vložiti pri onem likvidajočem ministrstvu, ki je svoječasno dovolilo ženitev. Priložiti se mora prepis namenilnice.

Ministrstvo izroči stranki originalno namenilnico, opremljeno z razrešilnim pristavkom.

Če služijo za kavcijo vrednostni papirji, seznaniti ministrstvo s tem na primeren način emizijski zavod vinkuliranih efektov; pri hipotekarnih kavcijah pa dovoli v razrešilnem pristavku tudi knjižni izbris.

Stranka ima torej z razrešilnim pristavkom opremljeno originalno namenilnico v rokah. Ali je to vse? Ne!

Vrednostni papirji morajo za promet pripraviti postati. Zato je še potrebna devinkulacija.

Devinkulacija državnih papirjev se izvrši na sledeči način:

Vinkulirane državne zadolžnice skupnega in avstrijskega dolga (tudi vojnih posojil) se morajo izročiti blagajni za državni dolg na Dunaju, ogrskega pa ogrski osrednji državni blagajni v Budimpešti, zadolžnice bosensko-hercegovskih deželnih posojil pa deželni blagajni v Sarajevu. Hrvatsko-slavonske zemljiškoodvezne zadolžnice se izročijo blagajni zemljiškoodveznega fonda v Zagrebu.

Zadolžnice skupnega in avstrijskega dolga in pa bosensko-hercegovskih deželnih posojil morajo pred izročitvijo s prenosno izjavo (Giro) lastnika opremljene biti. Dovoljena je gola prenosna izjava (Blankogiro), ki obstoji samo v legalizovanem podpisu lastnika.

Z zadolžnicami se morajo izročiti — proti ubožnemu listu — tudi originalne namenilnice in plačilne pole za obresti omenjenim blagajnam. Če se je izvršila lastninska sprememba, se morajo priložiti tudi listine, ki jo izkazujejo; in pa legalizovano pooblastilo pooblaščenca, če ne posreduje lastnik sam pri razrešitvi.

Ko je izvršena razrešitev zadolžnic, se izročijo lastniku, oziroma pooblaščenca enakovrstni efekti z isto nominalno vrednostjo s kuponi vred v kosih, kakršne želi stranka — proti vrnitvi uložnega lista.

Devinkulacija državnih železniških zadolžnic in od države v lastno izplačevanje prevzetih prednostnih železniških zadolžnic se izvede s tem, da se pristavek vinkulacije na glavnih listih črta in pritrsne pristavek »devinkulirano« ter se doda datum in uradni podpis blagajne državnega dolga.

Razrešitev vinkuliranih zastavnic, občinskih, železniških, kreditnih in bančnih zadolžnic in drugih javnih posojil, ki ne spadajo k pravnim državnim papirjem izvrši banka (emizijski zavod), ki je svoječasno vinkulirala efekte. Taki efekti se pošljejo banki (emizijskemu zavodu) z originalno namenilnico opremljeno z razrešilnim pristavkom obenem z izjavo banke, s katero se je svoječasno zavezala, zamenjati po razrešitvi kavcijske vezi vinkulirane efekte z novimi s kuponi opremljenimi kosi. Včasih je omenjena izjava že ali v tekstu efekta ali v pristavku namenilnice, ki ga je oddala svoječasno banka.

Za vrednostne papirje, ki so se med tem izžrebali, se izroči gotovina.

Samo umevno je, da je očrtano s tem samo splošno postopanje devinkulacije. Da bi se stvar izčrpala, bi se morala napisati cela knjiga.

Da se izvrši knjižni izbris hipotekarnično zavarovane ženitbene kavcije, mora stranka pri pristojni zemljejknjižni sodnji vložiti prošnjo, kateri mora priložiti originalno namenilnico, ki je opremljena z razrešilnim pristavkom. V tem pristavku mora biti tudi dovolitev zemljejknjižnega izbrisa.

Ali bi ne mogla deželna vlada občno razrešitev zavarovanja vojaških ženitbenih

kavcij za vse prizadete skupno uradno zahtevati? Koliko skrbi, truda, stroškov bi se prihranilo imetnikom kavcij!

Saj se je z hvalevredno vneto zavzela za repatriacijo vrednostnih papirjev shranjenih v tujini. (Uradni list LXII.) Treba je samo, da napravi potrebne korake pri ministrstvih na Dunaju oziroma v Budimpešti, in da posreduje kumulativno za stranke.

Hvaležni bodo vsi, ki si sami ne znajo pomagati in se bojijo stroškov za razne privatne posredovalnice.

Pa je tudi velikega gospodarskega pomena, da spravimo tudi te papirje naših državljanov v domovino.

— **Cementna tovarna.** Opozarjamo na današnji razglas, da se je uprava cementne tovarne, Dovje, preselila z Dunaja dne 4. t. m. v Mojstrano (občina Dovje).

Aprovizacija.

a **Kruh ali krušna moka.** Kdor hoče od srede naprej krušno moko namesto kruha, se mora odločiti samo v torek ter zahtevati od peka oziroma prodajalke kruha, da mu vrne izkaznice za kruh. V torek je zato določen cel dan. Te vrnjene krušne izkaznice in pa krušno rodbinsko legitimacijo prinese stranka prodajalcu, ki bode prodajal moko za kruh. V vsakem okraju prodaja krušno moko začasno le eden trgovec. Prodajalci moke se objavijo pravočasno v listih. Prodajalec krušne moke odvzame strankam vse krušne izkaznice ter jih shrani. Na krušno rodbinsko legitimacijo pa mora prodajalec krušne moke poleg pekovke štampljice pritiskati še svojo štampljico. Na te krušne rodbinske legitimacije se bode potem dobivala krušna moka. Koliko se bode odvezelo za moko dnevnih odrezkov na krušni rodbinski legitimaciji in koliko se bode dobilo moke, se pravočasno objavi v listih. Od srede, 16. t. m., do prihodnje sobote, 26. t. m., dobi vsaka oseba namesto kruha skupaj 1 kg in 40 dkg krušne moke, ki se bode delila dvakrat ali trikrat, ker ni mogoče nakazati naenkrat vse krušne moke. Kdor hoče torej krušno moko namesto kruha, naj voli v torek, ter zahteva od prodajalca kruha, da mu vrne vse krušne izkaznice, ker v sredo prodajalci kruha več ne vračajo krušnih kart za nakup moke, ker morajo tudi peki in mestna pekarna vedeti, koliko imajo peči kruha. — Prodaja moke za kuho oziroma pecivo pa ostane neizpremenjena. — Peki in prodajalci kruha se vabijo, da predložijo v sredo dopoldne vse krušne izkaznice, ki so jim še ostale, da se na podlagi teh izračuna, koliko rabijo še kruha oziroma moke za kruh.

a **Kislo zelje za VIII. in IX. okraj.** Stranke VIII. in IX. okraja prejmejo kislo zelje v ponedeljek, dne 14. t. mes., na krompirjeve nakaznice pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: VIII. okraj

dopoldne od 8. do 10. ure, IX. okraj od 10. do 11. ure. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja, kar stane 1 K.

a **Špeh za I. uradniško skupino.** Stranke I. uradniške skupine prejmejo špeh v ponedeljek, dne 14. t. m., pri Mühl-eisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 70, od 9. do 10. ure št. 71 do 140, od 10. do 11. ure št. 141 do 210, od pol 2 do pol 3 št. 211 do 280, od pol 3 do pol 4 št. 281 do 350, od pol 4 do pol 5 št. 351 do 420, od pol 5 do pol 6 št. 421 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po ½ kg špeha, kilogram stane 24 K.

a **Špeh za II. uradniško skupino.** Stranke II. uradniške skupine prejmejo špeh v ponedeljek, dne 14. t. m., na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 70, od 9. do 10. ure št. 71 do 140, od 10. do pol 11. ure št. 141 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po ½ kg špeha, kilogram stane 24 K.

a **Špeh na rdeče izkaznice B št. 2491 do konca.** Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo špeh v ponedeljek, dne 14. t. m., na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red: popoldne od pol 2 do pol 3 št. 2491 do 2570, od pol 3 do pol 4 št. 2571 do 2650, od pol 4 do pol 5 št. 2651 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po ½ kg špeha, kilogram stane 24 K.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Šmarnice za leto 1919 pod naslovom: »Marija in sv. maša«, spisal Valentin Bernik, cena 7 K, so izšle in se dobe v Jugoslovanski knjigarni.

Velikonočne pesmi. Riharjevi in drugi napevi. Za mešani in moški zbor zbral in uredil Josip Sicherl, organist v Žužemberku. — Gospod Sicherl ima za obstoje starih slovenskih cerkvenih napevov poleg drugih naših odličnih harmonizatorjev veliko zaslug. Zbral in harmoniziral je že Marijine, postne in misijonske, božične in sedaj podaja našim cerkvenim zborom v III. natisu prirejene, velikonočne pesmi. Kdo ne pozna mogočne Cvekove »Skalovje groba se razgane«, veličastne Riharjeve »Zveličar naš je vstal iz groba« in Vavkno »Ve lepe« »Dan presveti, dan veselja«! Ti in še drugi nam iz otroških let znani ljubki velikonočni napevi se nahajajo v tej zbirki; kdo jih ne bo veselo prepeval! Pretil je tem napevom gotovi pogin, da jih ni rešil g. Sicherl. To pa raditega, ker so se peke kar v taki obliki, kakor so bile prvotno zložene, kar sedanjim časom ni primerno. Oblika zvezka je pripravna, posebno za procesije. Pesmi bodo globoko učinkovale na vernike in poveljevale velikonočne praznike in njihovo dobo in so med prvimi temelji, tako zaželjenemu ljudskemu petju. Naročajo in prodajajo se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Anton Vihtelič
posestnik
včeraj, dne 11. aprila 1919 ob 6. uri zjutraj po kratki mučni bolezni preminil s sv. zakramenti za umirajočega v 76. letu življenja mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 13. apr. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovska ulica 21, na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 12. apr. 1919.
Marjeta Vihtelič, soproga.
Frano Vihtelič, sin.

Vsem sorodnikom in znancem naznanimo, da so nam 8. aprila 1919 ob 11. uri zvečer naš preljubi oče
JANEZ KROMAR
posestnik v Dolenji vasi h. št. 88 pri Ribnici
umrl. Pokopani smo jih danes na pokopališču v Podcerkvi zraven ranjke matere.
Vsem, ki so nam ob tej bridki uri izrazili sočutje ali kakorkoli pomagali, naj Bog stotero poplača.
Molite za blagega pokojnika in ga ohranite v lepem spominu!
Stari trg pri Ložu, dne 10. aprila 1919. 2451
Žalajoči otroci:
Ivan Kromar, župnik. Julijana poročena Česarek.
Frano Kromar, Karol Kromar. Margareta poročena Bregar.

Kompletne jedilnice z zastori in programi se prodajo. Oglejte se vsak delavnik od 10—1 ure. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2328.

Ženska z otrokom išče mesta. Spisovna vsakega kmečkega dela in popolnoma vešča tudi v kuhanju. Gre tudi na deželo proti prostem stanovanju in hrani. Naslov pove uprava lista pod št. 2393.

Primorski begunec 30 let star, z večletno pisarniško prakso in s trgovsko predizobrazbo, vešč slovensčine, nemščine in italijanščine. Išče primerno službo. Gre v vsak kraj Jugoslavije. Blagohotne ponudbe na upravnistvo tega lista pod šifro »Uporabna moč«.

Proda se dobro ohranjena črna zimska suknja, povrhnjka, več oblik, blaž in čevlje. TABOR št. 3, pr.

3 vrata za skadišča prodaja trgovina s semenem SEVER & KOMP., Ljubljana. | 2360

Kupim žmne ščetine po najvišji ceni ali zamenjam za blago. »JE-RANČIČ, Ljubljana, Florjanska ulica.

Opravo za spalno sobo, dve posamezni omari in glasovir Kupim. — Prijazne ponudbe s ceno pod Begunec na upravo Slovenca.

Proda se **glasovir**. Naslov pove dobro ohranjen. uprava lista pod šifro: »Uglašen«.

1 pomočnik in 2 učenca za kleparsko, vodovodno in acetilinsko obrt, se sprejme takoj. — Franc Lončar. Ljubljana — Šiška, Celovška cesta 68.

Izgubila se je od »Zvezde« do glavne pošte ali pa v tramvaju dne 11. t. m. ob četrt na 3. listnca z vsebino 2000 K in z več važnimi dokumenti. Pošten najditelj ali oni, ki bi kaj vedel o tem naj blagovoli naznaniti na policijo proti nagradi 500 kron.

Naravno malinovo in citronovo esenco in druge potrebščine za izdelavo dobrih pokač, kakor tudi 70% malinovo fondant-esenco za aromatiziranje kanditov priporoča destilacija esence Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškova ulica 27. Istotam se kupijo sveži, čisti olupki oranž, kg 15— K. 2286

Slamnike čisti in beli I. jugoslovanska tovarna za kemično čiščenje JOS. REICH, Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburg, ul. 4. | 2361

Razprodaja dobro ohranjenega pohištva v Prisojni ul. 7 (pritličje), od 9. ure dop. naprej. | 2364

Par lepih komatov z vprego prodaja trgov. s semenem SEVER & KOMP., Ljubljana. | 2359

Cvečičnjak železna konstrukcija in steklo, vse še novo, se prodaja. Naslov pri upravnistvu pod 2373.

Kupujem smrekov les jelkov, hrastov okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon naj se naznanijo na V. Seagueti, parna žaga za državnim kolodvorom, Ljubljana.

Mehlavno sobo išče soliden gospod. uradnik za takoj ali za 1. maj. Cenjene ponudbe pod Šoba 1. maj na upravo Slovenca.

Kupi se **kmetijsko posestvo** z zidano manjšo hišo stoječo v Vrhniki, Kamniški ali Preserški okolici. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Posestvo«.

Koza z dvema malima kozličema je naprodaj v Zgornji Šiški (pod hribom št. 58).

Tri male **kozičke** prave samske pasme prodam. Stara pot št. 8, Vedmat.

Koze (3 stari in 2 mladi) so naprodaj v Kopaljski ulici 4 (Trnovo).

Račja jajca za valjenje se prodajo na Tržaški cesti št. 45.

Krojaškega pomočnika, dobro izurjenega, jenekasprejme v stalno delo Ivan Siana, krojaški mojster, Ljubljana, Sv. Petra cesta 52. Stanovanje in hrana v hiši.

Strojnik izučen ključavničar dobi službo 1. junija pri trvdki Zabret & Komp., Britof pri Kranju.

2 ženski kolesi sht skit cesti 1 v prodajalni.

50 m senene vrvi se po nizki ceni prodaja pri Jožetu Polše, Stožice št. 33, pošta Ježica pri Ljubljani.

Gramofon dobro ohranjen se poceni prodaja. Kje, pove uprava Slovenca pod št. 2443.

Restavracija Prešernova ulica št. 9 se priporoča v Ljubljani potujočemu občinstvu.

Kdo bi kaj vedel za Henrik Kofu, doma iz Volčje Drage pri Gorici, rojen 1. 1888 Služil je pri 23. peš. polku, 1. stotni, zadnjič je pisal s postojna v Galicijo 11. aprila leta 1915. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči proti povrnitvi stroškov ženi Karolini Kofu, Gorenja vas 21, p. Šmarjeta, Dolenjsko.

Mala hiša (vila) v Celju (tudi predmestju) z enim ali dvema stanovanjema, pritliklami in z vrtom se kupi. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod šifro »Umiravljenik« 2427.

Ženske srajce krasno vezane, in razno drugo **manufakturno blago** se dobi po nizkih cenah v trgovini **Ivanka Praprotnik**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Posestvo na dražbi. Dne 17. aprila se vrši v Koprivniku pri Kočevju dražba posestva, ki meri 17 hektarov. Hiša je pritlična s 5 sobami, vežo, kuhinjo. Primerna je za trgovino, ker je nasproti župne cerkve in ob okrajni cesti med Kočevjem in Črnomljem.

Proda se salonska garnitura mizica, omara za knjige, pisalna miza za dame, ogledalo za 3200 K in dekorativni divan za 850 K. Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2424.

Naprodaj je večja množina **semenskega krompirja**, istotam se zamenja težka **felica** za lepo, težko **plemensko kravo**. **Josip Cerne**, Zg. Šiška št. 39.

Naročajte »Slovenca«!

Polasnilo.

Na preklie z dne 18. febr. 1919 v „Slovenec“ katerega je dal objaviti gosp. Lavš Leopold, trgovec v Trzinu, radi žaljivih govoric, katere je sam čul od drugih radi moje osebe, se mu tem potom zahvaljujem za njegovo uslugo, ker sem pisмено zahteval, da preklie, kar naj mi tem potom oprosti; proti drugim osebam radi družinskih razmer sem nadaljna sodnijska pota opustil.

Štefan Demšar,
čevljarški mojster v Trzinu.

Proda se

**I močan enoprežen voz
in lahek enoprežen voz**
se lahko porabi kot zapravljivček,
kakor tudi
prerna oprema za ponjla
v Ljubljani, Jeranova ulica št. 12.

Deklica za vse

hišne posle, pošena, marljiva, anažna, z dobrimi spricavali, se išče za rodbino 3 odraslih oseb brez otrok. Pisane ponudbe z navedbo plače in drugih pogojev sprejema dr. Vladimir Čadil, svetnik kralj. banskega stola, Zagreb. Prilaz 9. II.

Naznanjam, da sprejemam vsa
mizarska dela
pohištvena in stavbena, iz trdega ali mehkega lesa. Cene po dogovoru ustmeno ali pismeno. Se priporočam

Ivan Mejač, mizar
Zgornji Kačelj 73, p. Dev. Mar. Polje.

Društvo lesnih indu-
strijev v Ljubljani
razpisuje mesto

ravnateljja

Zahteva se popolna praksa v eksportu preko morja. Pisarna se bo otvorila v pristaniškem mestu čimprej mogoče. Ponudbe je poslati na naslov Fr. Heinribar, lesni industrijeec, škofja Loka. 2352

Mladenec iz poštene rodbine, zaslužljiv, vojaščine prost, ki ima voljo stalno služiti, se sprejme
kot pismonoša z dobro plačo in hrano. - Kje, pove upravnistvo „Slovenca“ pod „Vaški pismonoša 2453.“

Šiviljo, ki je vajena izdelovanja finega perila in nekoliko tudi ženske obleke, se sprejme takoj za Zagreb za del časa ali tudi za trajno pri prostem stanovanju in hrani.
Ponudbe z navedbo plačilnega zahtevka je nasloviti na Pošto predal 40, Celje.
2452

Prodajo se:

čestniške bluze (2 sivi, 1 temnomodra), 1 svetle hlače, 2 usnjata pasa, nekoliko civilnih in vojaških ovratnikov (štev. 38) in 1 pletena košara s preobleko (70x40 cm). Na ogled od 1.—2. ure popoldne: Cesarja Jožefa trg št. 10, dvorišče, desno, zadnja vrata.

Službo knjigovodje

razpisuje vodstvo Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo. Služba je provizorična in se sprejme le v knjigovodstvu praktično in strokovno popolnoma izveščana moč, ki se more izkazati z najboljšimi referencami. Službo je treba nastopiti takoj. Vojni invalidi imajo prednost. Prosilci naj se zgledajo osebno najkasneje do 15. t. m. v vodstvu stvarne demobilizacije, Dunajska cesta št. 22, vhod iz vogala Sodne ulice.

Dr. Ivan Matko

strokovni zdravnik za notranje bolezni, ordinira od pol 3. do pol 4. ure popoldne v Mariboru, Stolna ulica 1, III. nadstropje.

PO K 8'- VINO PO K 8'-

izvrstno, iz okolice Sv. Ivan-Zelina, Kašina, Križevci in Moslavina kakor tudi Štajersko, čez ulico se toči v Hotelu Tratnik na Sv. Petra cesti štev. 25.

Danes nenedomestljivo perilo se štodi samo z
vporabo **mila** znamke „**Srna**“
Tovarna mila in soče Ig. Fock, Kranj.
Poskusni zavoj s 4½ kg vsebine.

— Lesni — strokovnjak

(mehki in trdi les) - Jugoslovani, kristjan, 42 let star, s 25 letno prakso, že 20 let delujoč le na vodilnih mestih pri velikih gozdnih in žagarskih obratih, izurjen tehniški in administrativni organizator novih obratov v usjmodernejšem smislu, izveden v delavskem vprašanju, dober prodajalec in poznavalec les kupujočega občinstva, vešč v govoru in pisavi slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, francoščine, in italijanščine, želi premeniti dosedanje službo lesni ali pa tudi prej. Ponudbe pod
Gozdni in žagarski obrat 2454
na upravo lista.

Vinogradniki pozor!

na suho cepljene trte so na prodaj in sicer za 1. 1919.
Kdor si želi za svoj vinograd, lepo, močno, dobrovkoreninjeno, zdravo in sortirano cepljeno trte najboljše vrste? Cepljene trte se dobijo posebno močne enoletne. Dobi se tudi lepo vkoreninjena bela šmarnica. Cena trtara po dogovoru. Cepljene trte prodaja:
Frane Slobodnjak, trtnar, pri Sv. Lovrenju v Slov. goricah, p. Juršinci pri Plju, Štajersko.

Loj

in vse odpadne masčobe kupuje po najvišjih dnevnih cenah tvornica mila in soče Ignac FOCK, Kranj.

Večja množina
železnih plugov
je naprodaj. **Ivan Kos**, kovač
Gorenjavas n. Škofjeločko.

Kmetija

v nemški Spodnji Štajerski, 50 orlov, polovica smrekovega gozda, živina, stroji, se zamenja za jednako posestvo ali hišo v Sloveniji. Ponudbe pod 140.000 na upravnistvo „Slovenca“.

Čebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni

J. KOPAC, svečar,
Ljubljana, Celovška cesta 90.

Proda se iz proste roke popolnoma nov
motorni mlin 12 HP

na bencin, najnovejšega sistema, na dva para kamnov za črno in belo moko s finimi sili in vso zraven spadajočo opravo. Kje, pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 2331.

Ing. dr. MIROSLAV KASAL
oblastveno poverjeni stavbeni inženir
Specijelno stavbeno podjelje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe.

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 7.
Izvršuje strokovno: Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.
Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke. Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Dražba ročno vozenih

preprog

se bo vršila dne 15. t. m. ob 9. uri popoldne v skladišču „BALKAN“ Dunajska cesta.

Dobra kuharica išče gostilno v najem

ali na račun. Gre tudi kot kuharica v častniško kuhino. Polize se v posredovalnici „Novotny“ Dunajska cesta 14.

Išče se pošena, vestna
družinska kuharica
za graščino. Polizevke: Feliks Urbanc, Ljubljana.

Nekaj pohištva

med istim tudi zelo dobro ohranjena politirana miza (ki se lahko podaljša) se prodaja v Kolodvorski ulici 13. I. nad. Ogleda se lahko vsak dan med 2. in 3. uro popoldne.

Gobe

suhe in lepe
kupuje po najvišjih dnevnih cenah
tvrdka: **Franc Dolenc**, Kranj.

Proda se dobro ohranjena
mostna tehcnica

za 2000 kg teže na uteže ter skoraj nova decimalna tehcnica za 200 kg.

Ponudbe stavi tvrdka
Mihael Omahen, Višnjagora.

20 dobrih tesačev

za obrezovanje smrekovega lesa proti dobri plači in preskrbi z živcem. Ponudbe na Mihael Omahen, Višnjagora

Laneno seme

kupi vsako množino po najvišji ceni Leopold Knez, trgovec v Krškem. Ponudbe se prosi z navedbo množine in cene. 2351

Služba organista - cerkovnika

se odda pri Sv. Trojici v Trzinu (Dolenjsko). Dohodki: a) pšenčina, ajdova in vinska bira, b) stotinus, c) mesečna plača po dogovoru. Prosto stanovanje v novi cerkveni hiši z vrtom. Nastop: 1. maja. Cerkevno predstojništvo pri Sv. Trojici v Trzinu (Dol.)

Zidarji

dobijo trajno delo. Plača na uro do 250 K, za stanovanje in hrano se po možnosti preskrbi. Stavbna tvrdka **Ivan Ogrin**, Gruberjevo nabrežje 8.

Pohištvo

od priprostega do najfinejšega izdelka priporoča po solidni ceni **FRAN ŠKAFAR**, Ljubljana, R. mška cesta 16. Stavbena in pohištvena strojno mizarstvo.

Vsakovrstne slamnike
priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu, kakor tudi tudi slavnate čevlje (solne), predpražnike, slavnate podplate za v čevlje

Franjo Čerar tovarna slamnikov, Stob, p. Domžale.
Tovarna je 7 minut od kolodvora.

Iščejo se sposobni
ključavničarji

za rezalne in stiskalne orodje, kakor tudi za montiranje ključavnic. Reflektanti naj se obrnejo na: Kranjsko tvornico železa i bravarstvo robe, Kamnik.

Akcijska družba tovarne za portland cement Duvje - Mojstrana.

Gospodje delničarji naše družbe se tem potom vlijudno vabijo na

XXII. redni občni zbor

ki bo de v torek, dne 29. aprila 1919 dopoldne ob pol 12. uri na Dunaju III.-3, Heumarkt 12, industrijska hiša II. nadstropje (sejna dvorana industr. državne zveze).

Za udeležbo pri zboru so v smislu § 28 pravil opravičeni le oni delničarji, ki položijo najkasneje 8 dni pred napovedanim občnim zborom, to je do včevši 22. aprila 1919 svoje delnice na DUNAJU pri likvidaturi Nižje avstrijske eskomptne družbe, I Am Hof 2, v

LJUBLJANI pri podružnici avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt in prejmo potrdilo, ki služi obenem kot vstopnica za občni zbor.

Dnevni red:

1. Poročilo o poslovanju za poslovno leto 1918 in bilančno poročilo.
2. Poročilo revizorjev; podelitev absolutorija upravnemu svetu in ravnateljstvu.
3. Predlog za premembo §§ 1, 2, 15, odst. 3 in 4; 21, 22, 24, odst. 1; 30 h; 31 odst. 4; 41 odst. 1 pravil.
4. Volitev upravnega sveta.
5. Volitev računskih revizorjev za poslovno leto 1919.
6. Določitev vrednosti za znamke navzočnosti za člane upravnega sveta kakor tudi določitev odškodnine za revizorje v poslovnem letu 1919.

DUNAJ, 10. aprila 1919.

Upravni svet

akcijske družbe tovarne za portland cement Duvje-Mojstrana.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

Trgovci z železnino in galanterijo se še enkrat opozarjajo na izkaz o raznem blagu tako: email posoda, ročne torbice, pipe, razna električna svetila itd., ki leži v pogled v gremijski pisarni. Uradne ure od 8.—2. ure pp.

Javna dražba! manufakturnega blaga.

Dne 15. aprila ob 10. uri dopoldne se vrši v skladiščih „Balkana“ na Dunajski cesti javna dražba raznega suknega blaga.

Mlatilnice, orafila (gepeljni), slamozeznice, čistilniki, trijerji, stiskalnice za sadje in grozdje, decimalne tehcnice in drugi poljedelski stroji najslavnejših tovarn se vedno v veliki izbiri v zalogi, drugi stroji se pa lahko naročajo pri **FRANC HITT**, zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Martinova cesta 2.

Mizarstvo na električni obrat.

Da zamorem zadovoljiti v polni meri svoje cenj. odjemalce, preuredil sem svojo mizarstvo obrt s stroji na električni obrat. Z ozirom na to prošim svoje dosedanje odjemalce, da mi obrnijo še nadalje svojo naklonenost.

Dovoljujem si opozoriti vse korporacije in zavode na svoje mizarstvo, ter zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Andrej Kregar, strojno mizarstvo
Št. Vid-Višmarje pri Ljubljani.

! Prima bosanske slive !

v vrečah à K 540 za kg prodaja dokler zaloga traja trg. šped. in komis. družba „Balkan“. Vreče se zarač. po 5.— kom.

Ugodna Preda se prilika!!

kompletna oprava za spalne sobe

od elegantnih do preprostih vrst, razno drugo pohištvo, perilo in srebrno jedilno orodje. — Transport se na željo preskrbi. — Pojasnila daje Anončna ekspedicija **Al. Matelič**, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Lepa pol lie in rok prinese mnogo prednosti tako v zdravstvenem kakor v družbenem oziru. Fellerjeva popolnoma neškodljiva preizkušena „Elza“ pomada za obvarovanje in negovanje kože, odstrani nečistočo kože, ožja prišče, brani proti solnčarici, solnčnim pegam, borl, razkavosti, velosti kože. — Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poštnina se se računa posebej. **Imenito škodljivca mila** vzemi sebej najceneje. Namesto škodljivca mila mo za lice Fellerjevo lilijino mlečno milo „Elza“, katero je danes še zelo drago ali ima še iste dobrote in neškodljivost kakor pred vojno. Boljše in finejše za negovanje kože v današnjem času si niti misliti ne moremo. **Bujne lase** se more doseči samo s Fellerjevo „Elza“. Tanobina pomada za rast las. Okrepi kožo na glavi, preprečuje plešavost in prezgodnjo osivelost. Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poštnina se računa posebej. **Za vsakdanje negovanje telesa** so bej najceneje. Fellerjeve „Elza“ toaletne pastilje za umivanje telesa, otroške kopeli, kakor za ustno vodo itd. Cena kartonu 1 K 50 v. — **S seboj vzeti** in povsod v žepu nositi se more bol ublažujoč, hladil, osvežujoč Fellerjev „Elza“ mentolni migrenski črtik. V leseni cevki 1 K 50 v. Izvrsten proti glavobolu in migreni, rabi se tudi proti vbovljavi in ranitvi. **Voda za oči** (collyrium) 2 K 50 v. **Kapljice proti zobobolu** 2 K 50 v.

Pravi zagorski prsi sok proti kašlju steklenica 3 K. **Francovo žganje** v stekli, 4 K 80 v in 12 K 80 v. **Za želočec**, prava švedska tinktura, vel. stekl. 7 K 50 v, balzam (melen) mala stekl. 1 K 60 v. **Kurja ošesa** odstrani brez bolečin Fellerjeva turist, tinktura „Elza“ (tekočina) skupaj s kartonom 3 K in tvorn. obliž po 3 K in 1 K 50 v. **Proti potenju telesa in nog** je Fellerjev „Elza“ prašek z vsipom 1 K 50 v. **Krmlilni prašek za živino** davno poznani se zopet dobi. Karton 2 K. Omot in poštnina se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več, mnogo prihrani. Naročiti je treba pri lekarnarju **EVGENU V. FELLER**, Stubica, Elza trg št. 134 (Hrv. Zagorje).

Ugodna prilika!

**Proda se
kompletna oprava
za spalne sobe**

od elegantnih do preprostih vrst,
razno drugo pohištvo, perilo in
srebrno jedilno orodje.

Transport se na željo preskrbi. Po-
jasnila daje Anončna eksp. Al. Ma-
tež, Ljubljana, Kongresni trg 3.

V najem vzamem

večjo trgovino

na Spodnjem Štajerskem na
prometnem kraju, ako mogoče z
nekaj posestva. Cenjene ponudbe
pod „jugoslovan“ poštnozelože
Sostanj.

Oklic.

Ljubljanski denarni zavodi naznanjajo, da so se
dogovorili, poslovati počenši s 14. aprilom t. l.

**od 8. ure zjutraj
do 2. ure popoldne.**

Blagajne so odprte:

**od 8³⁰ dopoldne
do 12³⁰ popoldne.**

P. t. stranke prosimo, da se po tem ravnaajo.

!SVETLA!

Generalna reprezentanca za **baterije, žarnice,
elektrotehniko**, (izdelek svetovne slovanske
tvornice) za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Zagreb,
časno Ljubljana, Ilirska ulica številka 29/I.

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovejša sestava, fino emajlirane, enostavna, ter popolnoma nenevarne
razpošilja po poštne povzetju za ceno 32 K, poštnina posebej.

Glavno zastopstvo **KINTA svetilk**, Ljubljana, Dunajska c. 12.
Telegrami: KINTA Ljubljana.

Pšenico, oves, koruzo in ječmen

prodaja samo na cele vagone od postaje Sisak za takoj

veletrgovina z žitom in deželni pridelki

FRANC WEISS, SISAK.

Ustanovljeno leta 1881. — Ustanovljeno leta 1881.

Hotel Triglav

na Bledu, renoviran z moder-
no in električno razsvetljavo je
zopet odprt.

RAZGLAS.

Javna dražba posestva

na Krasincu št. 1 „Krasinski majer“ pol ure od postaje Gradac v Belokra-
jini, se vrši v sredo dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj, skupno ali razdeljeno v
posameznih parcelah. Posestvo obsega poslopja, ca 36 oralov najboljših njiv
in travnikov. Prodajalo se bode tudi več konj, krav, prašičev, vozov, sanj,
konjske oprave, par strojev, kmetško orodje i. t. d. Ako se prvi dan, 16. t. m.
ne bode moglo vsega prodati, se vrši dražba še naslednji dan 17. t. m. Dra-
žbeni pogoji se razglasijo pred začetkom dražbe.

Strojne tovarne in livarne v Ljubljani preje **SAMASSA**

naznanjajo, da je

ZVONARNA

**zopet urejena ter da
zopet sprejema naročila.**